

ZLATNICTVÍ

V OBŘANECH U POŠTY

Fryčajova 18, 614 00 Brno

tel. fax: 05/45 23 58 34

Otevřeno: Po, út, Čt, Pá
Středa

10-12 13-18 hodin
13-19 hodin

Nabízíme Vám:

- ✓ krásné zlaté a stříbrné šperky
- ✓ hodinky
- ✓ příznivé ceny
- ✓ ochotu, radu, příjemné prostředí

a komplexní řadu kvalitních služeb:

- ✦ opravy šperků na počkání nebo do 1 týdne
- ✦ výměna baterií a řemíků do hodinek na počkání
- ✦ stříbření, rhodiování a zlacení šperků, hodinek a jiných předmětů v několika odstínech zlata
- ✦ úpravy u nás zakoupených šperků (velikost prstenů, délka řetízků, zavěšování přívěsků a j.) provádíme zdarma
- ✦ našim méně pohyblivým zákazníkům dovezeme jejich zakázku nebo opravu rádi až domů

Přijďte, těšíme se na Vás!

Bílovický zpravodaj vydává zastupitelstvo obce Bílovice nad Svitavou.

Redakce: na OÚ Vlasta Klevetová, tel.: 45 22 70 72

Neprošlo jazykovou úpravou!

Uzávěrka pro podání příspěvků do příštího čísla je 30. listopadu 2001.

Bílovický
zpravodaj

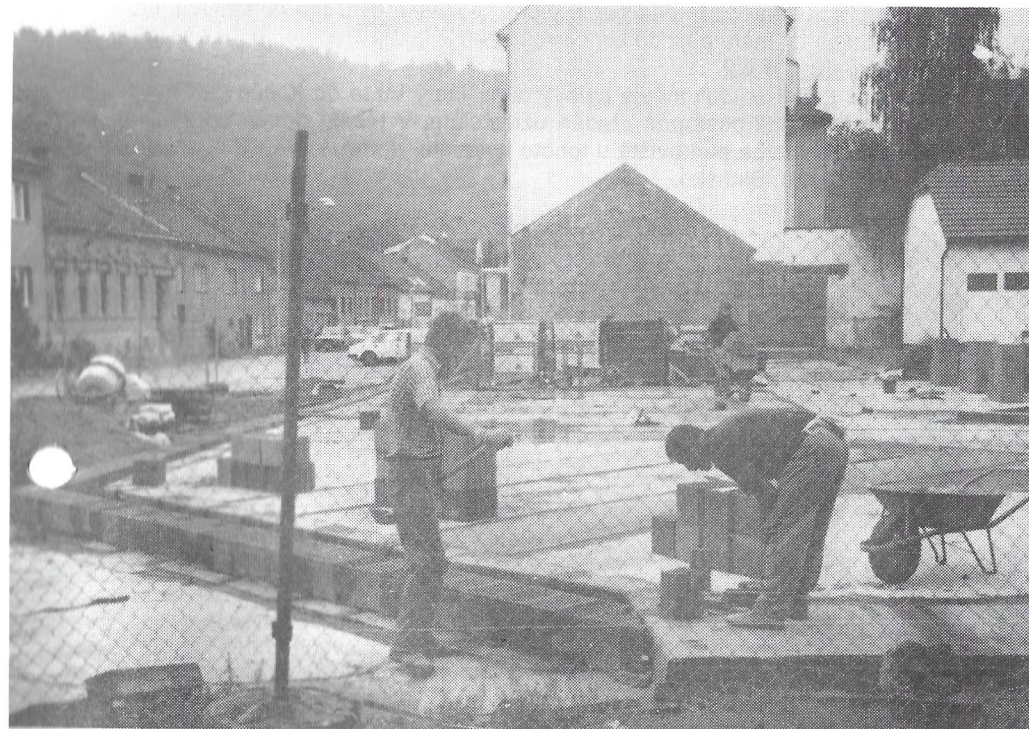
ZÁŘÍ 2001

Ročník XX/číslo 2 CENA 5 Kč

VYDÁVÁ OBECNÍ ZASTUPITELSTVO BÍLOVICE NAD SVITAVOU

Z obsahu vybíráme:

- *Historie ochotnického divadla*
- *Postřehy z dovolené*
- *O Londýně*
- *Jízdní řády*

Základy DPS zabetonovány - začínáme zdít jednotlivé stěny. Foto: Vilém Kleveta

SLOVO NA STAROSTA

Končí léto, začíná škola. Léto bylo částečně velmi teplé, částečně velmi deštivé, i bouřek bylo letos dost. I v tomto bouřlivém počasí se stavby v naší obci nezastavily:

Dům s pečovatelskou službou - finančně zajištěná stavba dotací ze státního rozpočtu. Základy byly dokončeny v červenci, kanalizace vodorovná pod budovou včetně dokončení betonáže přízemí v srpnu. Jediný problém při stavbě se projevil při řešení krytí dálkových kabelů, které dělají v této části obce vždy problém. Nejdéle trvalo vyjádření Telecomu, který má v názvu „Český“ - ačkoliv je Švýcarský. Oslovení odborníci dlouho nechtěli navrhnout řešení a toto podepsat. U stavby školní jídelny byly taktéž tyto problémy a byly tehdy řešeny daleko rychleji - jednak díky nadšení p. B. Kousalíka, ředitele ZŠ, který stavbu denně popoháněl a také projektanty a příslušné úřady. A také tehdy úředníci MTS Brno a OSDK Praha, kteří kabely spravovali, nemuseli se ptát vedení ve Švýcarsku - ale v Brně! Poslední týden v srpnu se již začalo zdít jednotlivé zdi.

Bytové domy na Polance B3.3. a B3.4.

Stavby zahájeny postupně podle plánu, polovina bytů má již smluvní nájemce, dotace by měla přijít do konce roku 2001.

Bytový dům B.4.2.

Na ulici Lesní se dokončuje bytový dům, který bude do konce září 2001 zkolaudován a pak postupně předán uživatelům. V těchto dnech se začíná připravovat výstavba parkoviště u tohoto bytového domu, kterou provede firma DURIT s. r. o. Blansko.

Spádová šachta. Foto: Vilém Kleveta

Kanalizace Fügnerovo nábřeží - Tábořského návrší

V červenci byla usazena kanalizační sběrná šachta před mlýnem. Po jejím zprovoznění v září 2001 bude možno konečně napojovat jednotlivé rod. domy v této ulici na kanalizaci. Upozorňujeme občany na to, že přípojku lze vybudovat jen na základě projektu a stavebního povolení, které vydá stavební úřad v Blbovicích nad Svitavou.

V září proběhne konečné řešení odvedení povrchových vod a konečná povrchová úprava tam, kde byly dosavadní místní komunikace pro stavbu kanalizace rozkopány.

Na víc obec nemá !!!

Chodník na Obřanské ulici

Firma DURIT Blansko se vrátila v srpnu do obce a dokončila především uvedený chodník v prostoru vjezdu do ulice Za školou. Doufáme i my na obecním úřadě, že stavebníci zde nově vybudovaných rod. domů upraví tuto komunikaci tak, aby zde nestála voda a nepodmáčela zed' u rod. domu p. Radka VASÍČKA, který o to stále marně žádá jak stavebníky tak stavební úřad. Pan Kamil Kaiser, který byl od začátku vůdčí osobností při výstavbě ing. sítí a obslužné komunikace, a také největším podílem tuto stavbu financoval, přislíbil starostovi obce i stavebnímu úřadu brzké dokončení požadovaných úprav. Doufáme, že ho budou všichni uživatelé této komunikace podporovat.

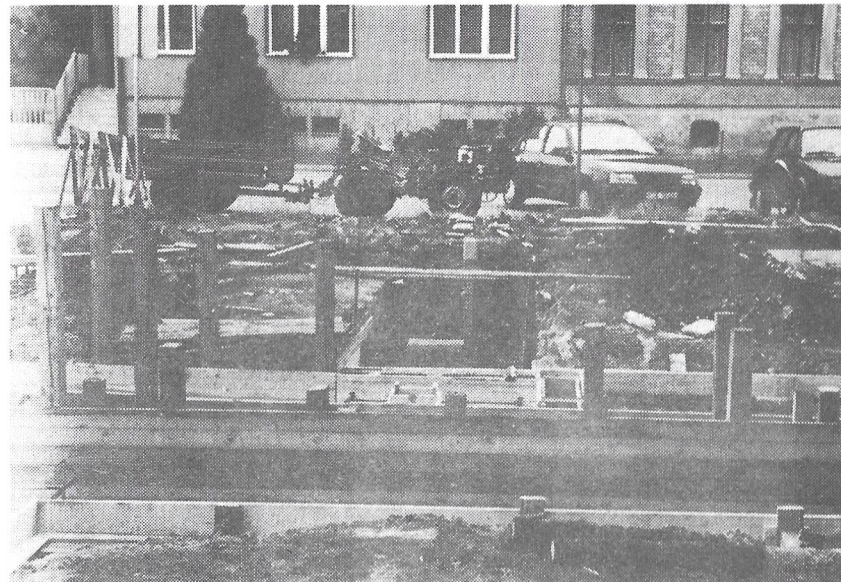
Žáci ZŠ brigádně se zúčastnili obnovení běžecké dráhy na stadionu Sokola za sokolovnou. Taktéž odstranili shnilé stupně na severní straně hřiště. Údržba obce zajistila posečení trávy a křovin. Stadion tak iniciativním přístupem Dr. Táně Součkové, řed. ZŠ H. Bajerové a p. učitele Kováče dostal novou tvář. Doufejme, že sokolové udrží stadion v lepším stavu než dosud.

Firma Reko Černá Hora začala rekonstrukci - obnovu hřiště obce pro maminky s malými dětmi za Mysliveckou klubovnou.

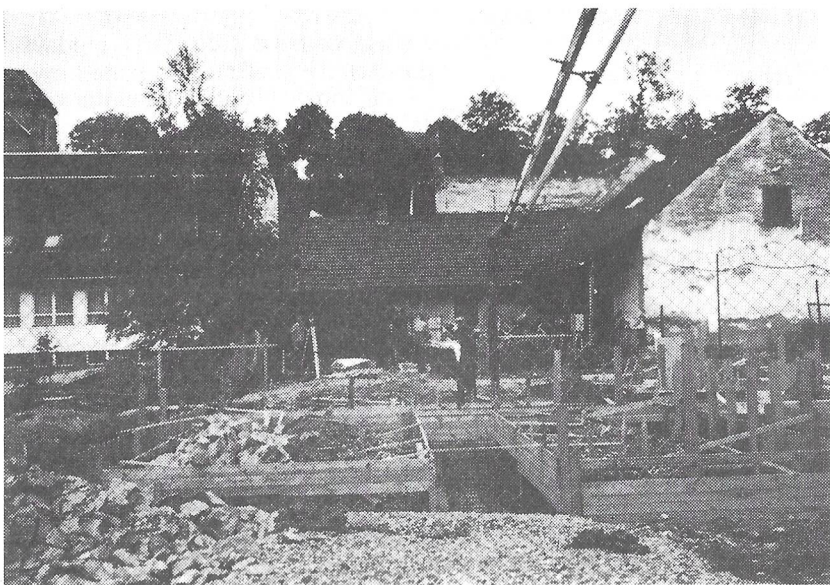
Firma Durit pod vedením ing. Vít Kratiny - místostarosty zase na Polance tvoří hřiště na ulici Lesní.

Jak je vidět, stavební ruch ani v létě v naší obci se nezastavil!

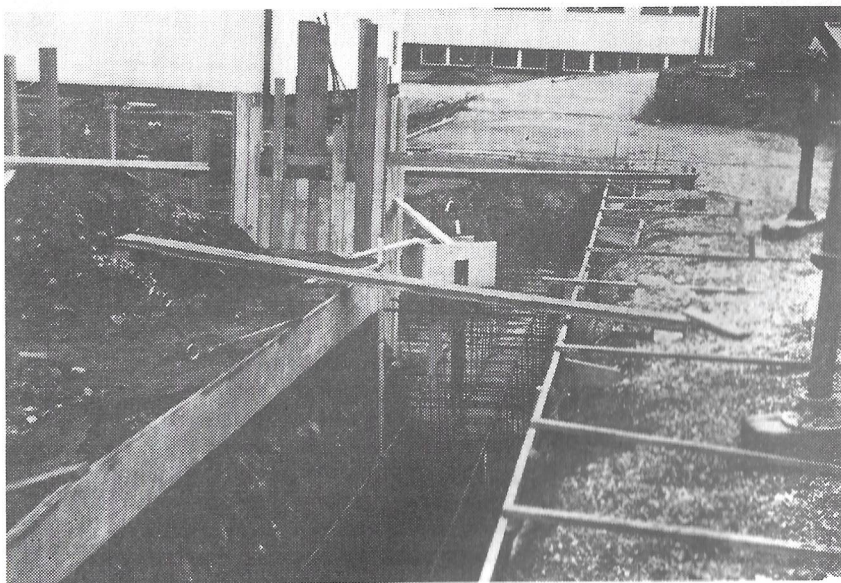
Vilém Kleveta, starosta obce

Armatura - bednění - základy DPS. Foto: Ing. Vít Kratina

Betonáž základů DPS. Foto: Vilém Kleveta

Armatura - bednění - základy DPS. Foto: Ing. Vít Kratina

SLOVO MÁ MÍSTOSTAROSTA

Pro informaci bílovické veřejnosti připomínám některé důležité body z posledních jednání obecního zastupitelstva:

- po odstoupení Mgr. Andrei Šenkové provedl slavnostní slib nový člen zastupitelstva obce pan Pavel Sedláček z ul. Husovy. Zastupitelstvo po této změně má následující složení:

1. Vilém Kleveta	- starosta obce
2. Ing. Vít Kratina	- místostarosta, předseda komise ŽP
3. Karel Buchtel	- člen rady, předseda komise finanční
4. Arnošt Huňář	- člen rady
5. Ing. Bohumír Polášek	- člen rady
6. Vladimír Drlík	- předseda komise sociální
7. Ing. Michal Koprda	- předseda komise revizní
8. Dr. Taťána Součková	- předsed. komise kulturní
9. Ing. Jitka Cívková	
10. Ing. Pavel Doležal	
11. MVDr. Petr Drábek	
12. MUDr. Alena Gerychová	
13. Zdeněk Keller	
14. Pavel Sedláček	
15. Ing. Miroslav Šplíchal	

- Na posledních zasedáních zastupitelstva obce bylo znovu připomenuto, že pálení suché trávy, dřeva, klestí je v Bílovicích možno provádět v pátek od 10.00 do 19.00 hod. a v sobotu od 9.00 do 14.00 hod. V rámci dobrých sousedských vztahů je třeba toto ustanovení respektovat.

Rovněž je třeba využívat činnosti "Ekodvoru" neboli střediska sběru odpadů, které je pro veřejnost k dispozici vždy v úterý a v pátek v době od 13 do 18 hodin a dále v sobotu od 9 do 13 hodin. Znovu apelujeme na všechny občany Bílovic a chataře, aby v zájmu nás všech služby tohoto Ekodvoru využívali a obec nemusela provádět úklid na dalších lokalitách, v lese či podél řeky.

- Zastupitelstvo obce odsouhlasilo založení sdružení "Časnýř", které bude nadále řešit problémy v oblasti sociální, dopravní, školské, v oblasti turistiky a životního prostředí v celém regionu v povodí tohoto potoka tj. v obcích Řícmanice, Kanice, Ochoz, Babice a Bílovice.

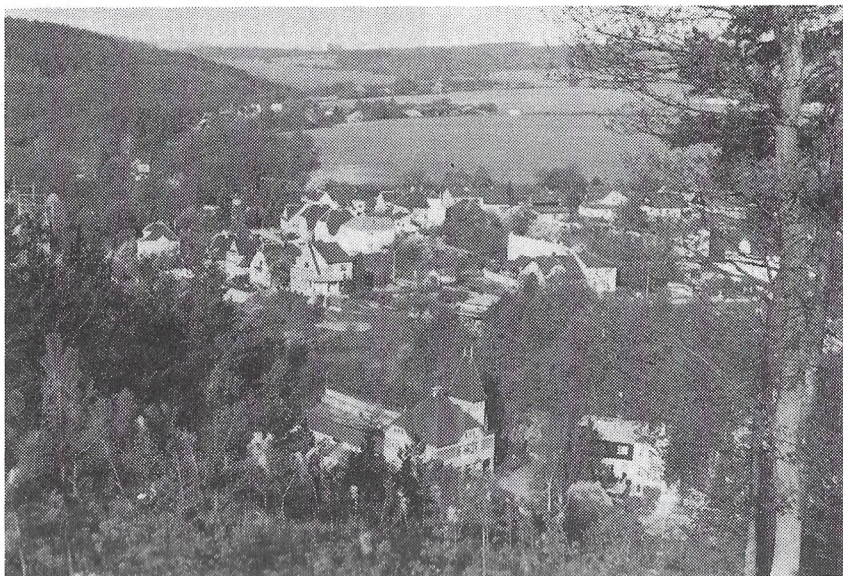
Zástupcem naší obce v tomto sdružení je starosta p. Vilém Kleveta.

- Stále častější jsou stížnosti a připomínky občanů Bílovic na chování majitelů psů a držitelů

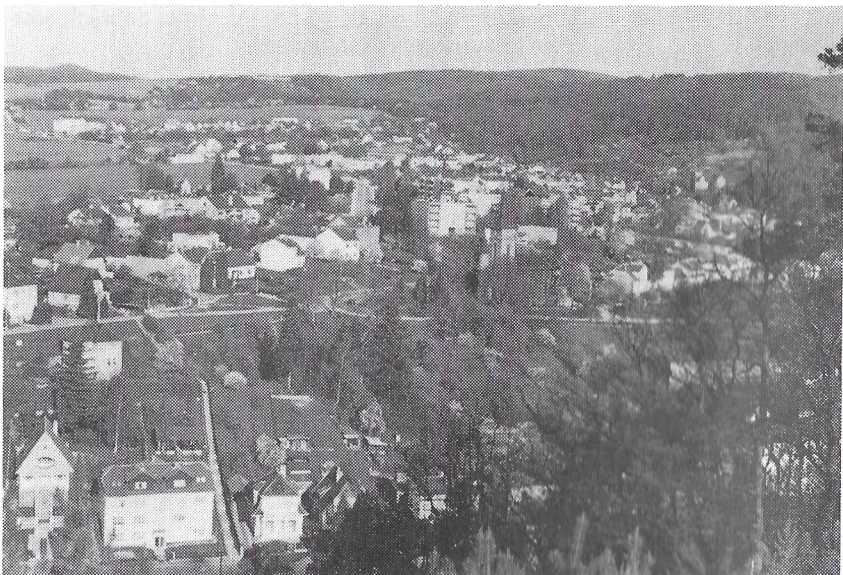
starých, nepojízdných automobilů. Zastupitelstvo obce proto přikročilo k dalším jednáním a odsouhlasilo vyhlášky (obecní) o pohybu psů a o odstraňování vraků. Obě vyhlášky se staly na území obce závazné a jejich nedodržování bude postihováno.

Zněním obou těchto vyhlášek předkládáme všem občanům Bílovic na vědomí, zároveň s přáním, aby se situace v této oblasti zlepšila a život našich dospělých i dětí nebyl ničím znepříjemňován.

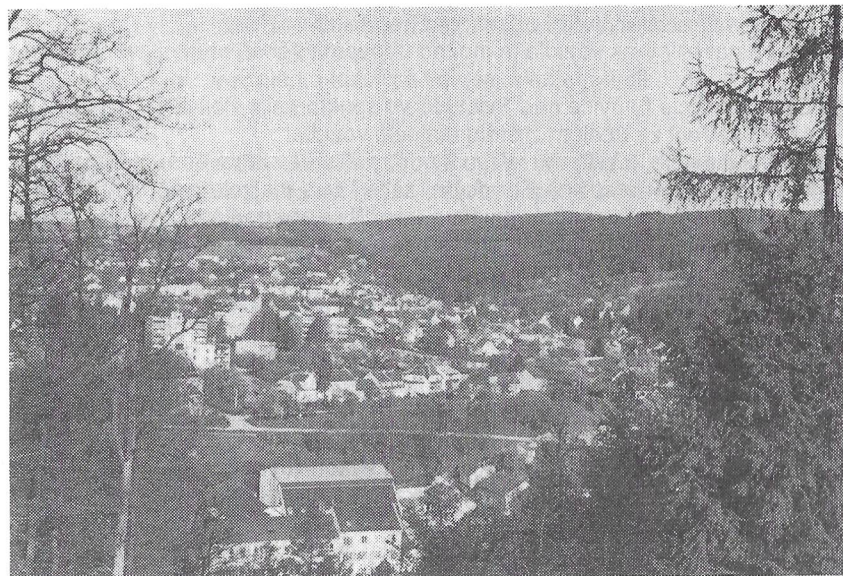
Ing. Vít Kratina

Bílovice nad Svitavou - nádraží a Jiráskova ulice. Foto: Ing. Vít Kratina st.

Bílovice nad Svitavou z nové cesty nad Loužkem. Foto: Ing. Vít Kratina st.

Bílovice nad Svitavou z nové cesty nad Loužkem. Foto: Ing. Vít Kratina st.

Vyhláška č. 2/2001

ZÁSADY

odstraňování opuštěných vozidel na komunikacích a veřejných prostranstvích na území obce Bílovice nad Svitavou dle zák. č. 124/93 Sb., dle zák. č. 128/2000 Sb. a dle zák. č. 361/2000 Sb.

Vyhláška č. 2/2001 ZÁSADY odstraňování opuštěných vozidel na komunikacích a veřejných prostranstvích

I.

Stání vozidel

Stání vozidel na pozemních komunikacích upravuje vyhláška č. 361/2000 Sb. o pravidlech silničního provozu.

II.

Neoprávněné stání opuštěných vozidel

Zvláštní užívání komunikace probíhá dle příslušných zákona v platném znění a novel.

Základní zásady:

- a) Majitel vozidla, které bylo odhlášeno z evidence motorových vozidel, je povinen jej odstranit z veřejné plochy nejpozději do 14ti dnů ode dne odhlášení.
- b) Vrakem se rozumí vozidlo, které zjevně nesplňuje podmínky pro provoz vozidel na pozemních komunikacích (vyhl. č. 41/84 Sb.), nepříznivě ovlivňuje životní prostředí, není opatřené státní poznávací značkou.

Postup pro odstraňování odstaveného vraku vozidla:

1. Na odstavený vrak vozidla je možno upozornit věcně obecní policii, která vede evidenci, šetří majitele, sepíše protokol o nález vraku.
2. Obecní policie Bílovice nad Svitavou ve spolupráci s Policií ČR MŘ DI zahájí šetření za účelem zjištění majitele vozidla:
 - a) Zjistí-li majitele, předá mu výzvu k odstranění ve stanoveném termínu. V případě, že k odstranění nedojde, zahájí se s majitelem správní řízení o rozhodnutí k odstranění vozidla a vyměří se mu poplatek za nepovolené užívání veřejného prostranství a to ode dne zjištěného odstavení vozidla do dne jeho odstranění případně odtažení.
 - b) Nelze-li majitele zjistit vydá Rada obce Bílovice nad Svitavou rozhodnutí k odstranění vozidla veřejnou vyhláškou, kterou vyvěsí na úřední desce OÚ současně ho umístí i na vozidle po dobu 15ti dnů. Poslední den této lhůty se považuje za den doručení, po němž běží ještě 15ti denní odvolací lhůta.
3. Nabylo-li rozhodnutí o odstranění vozidla právní moci, Rada obce Bílovice nad Svitavou nařídí ve správním řízení výkon rozhodnutí a vydá písemný příkaz k odstranění vozidla. Kopii příkazu dá na vědomí obecní policii.
4. Obecní policie zajistí dokumentaci vozidla, ze které bude jednoznačně patrna jeho poloha odstavení a technický stav. Pak předá vrak k likvidaci.

Bílovice nad Svitavou 28. června 2001

Vilém Kleveta
starosta obce

Ing. Vít Kratina
místostarosta

Vyhláška č. 1/2001 **O POHYBU PSŮ** na k. ú. Bílovice nad Svitavou

Obec Bílovice nad Svitavou vydává na základě zákona č. 128/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů tuto obecně závaznou vyhlášku.

Čl. I.

Tato vyhláška upravuje volné pobíhání psů na veřejných prostranstvích v obci.

Čl. II.

Za veřejné prostranství se podle této vyhlášky považují všechna místa, která slouží veřejnému užívání, odpovídajícímu jejich určení. Jsou to zejména komunikace, parky, sady, dětská hřiště, chodníky, parkoviště atd.

Čl. III.

V zájmu bezpečnosti občanů a ochrany veřejného pořádku je držitel psa povinen:

1. Uhradit ve stanoveném termínu (tj. do 15. 2. každého roku) poplatek za psa. A opatřit ho známkou.
2. Ve společných prostorách a na veřejných prostranstvích opatřit psa náhubkem a držet ho nebo vodit na vodítku.
3. Dbát na to, aby pes neznečišťoval veřejná prostranství, pokud se tak stane, je majitel povinen provést neprodleně úklid.

4. Pes musí být zajištěn tak, aby nedocházelo k samovolnému pobíhání na veřejných prostranstvích v obci.
5. Pokud dojde k napadení a poranění člověka psem, je držitel psa povinen zajistit prohlídku psa u veterinárního lékaře.

Čl. IV.

Porušování této vyhlášky bude postihováno jako přestupek, který bude pokutován, pokud nepůjde o trestný čin. V krajním případě bude proveden odchyt psa na náklady neukázněného držitele.

Čl. V.

Ve všech otázkách týkajících se poplatků postupuje obec dle zákona č. 565/1990 Sb., zákona č. 337/1992 Sb., zákona č. 200/1999 Sb. v platných zněních.

Čl. VI.

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlášení a schválení Zastupitelstvem obce Bílovice nad Svitavou tj. 28. června 2001.

Vilém Kleveta
starosta obce

Ing. Vít Kratina
místostarosta

ŠKOLSTVÍ

Ohlédnutí za školním rokem 2000-2001 v mateřské škole

Ve školním roce 2000-2001 bylo zapsáno 75 dětí. Třídy byly smíšené, ne podle věku dětí.

Zaměření školy:

Na základě analýzy ročního plánu 1999-2000 jsme se rozhodli pokračovat v zaměření MŠ na *MRAVNÍ VÝCHOVU*. Snažili jsme se usilovat o vytvoření klidného, pohodového a bezkonfliktního prostředí v celé mateřské škole.

Předškolní děti navštěvovaly v době odpoledního odpočinku tyto kroužky: *UČÍME SE ANGLICKY, HRA NA ZOBCOVOU FLÉTNU, UČÍME SE SPRÁVNĚ MLUVIT A VYSLOVOVAT.*

Zde jsme spolupracovali s talentovými nebo problémovými dětmi.

Nejstarší děti se zúčastnily dvou výtvarných soutěží:

1. Dětský knižní klub „EGMONT“ Praha vyhlásil soutěž s názvem *MIKULÁŠ*.
2. Okresní úřad ve Znojmě vyhlásil dětskou výtvarnou soutěž s názvem *KNIHA A JÁ*.

Kulturní akce pro děti a sportovní vyžití:

Po celý rok jsme pro děti připravovali divadelní představení. V divadle „RADOST“ děti viděly pohádku *O ŠÍPKOVÉ RŮŽENCE, O PALEČKOVÍ*, v divadle „POLÁRKA“ potom *VÍLU MODŘENKU*. Byli jsme na představení v kulturním domě v Bílovicích s názvem *CHYTRÁ PRINCEZNA*. Také do naší školky zajížděli umělci. Představili se s pohádkou *O VELIKÉ ŘEPĚ, O KOHOUTKOVÍ A SLEPIČCE*. Vyslechli jsme hudební program *SEZNÁMENÍ S DECHOVÝMI NÁSTROJI*. Zaměstnanci MŠ udělali pro naše nejmenší *MIKULÁŠSKOU NADÍLKU*. Ke Dni dětí jsme zorganizovali polodenní výlet do ZOO Vyškov. S předškolními dětmi jsme navštívili chov koní v Říčanovicích. Na školní zahradu přivezli dětskou atrakci - skákací hrad *HOPŠTEJN*. Na

ukončení školního roku byl zorganizován na školní zahradě KARNEVAL V MASKÁCH.

Veřejné aktivity dětí:

Také naše děti se chtěly pochlubit tím, co se ve školce naučily. Mateřinka svými aktivitami se podílela na kulturním dění v obci. V kulturním domě v Bílovicích tancovaly na MARTINSKÝCH HODECH, pásmo básní a písní předvedly na MIKULÁŠSKÉ NADÍLCE nebo OSLAVĚ DNE MATEK. Co se během školního roku naučily, to ukázaly svým nejbližším a nejmilejším na hale mateřské školy na JARNÍ BESÍDCE. Nejstarší děti se pravidelně účastnily VÍTÁNÍ OBCÁNKŮ DO ŽIVOTA na Obecním úřadě v Bílovicích nad Svitavou. Zajímavé akce pro rodiče:

Na počátku školního roku se uskutečnila INFORMATIVNÍ SCHŮZKA, kde se rodiče dozvěděli náplň práce v MŠ ve školním roce 2000-2001.

Rodiče předškolních dětí shlédli UKÁZKOVOU HODINU PRÁCE UČITELEK MŠ S DĚTI. Potom následovala beseda na téma - PŘIPRAVENOST PŘEDŠKOLÁKŮ PRO VSTUP DO ZŠ. Této akce přihlížela i paní učitelka z 1. třídy ZŠ. Následovala bohatá diskuse.

Vyhlásili jsme také anketu pro rodiče CO SE MI LÍBÍ - NELÍBÍ V MATEŘSKÉ ŠKOLE. DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ byl spojen s DĚTSKÝM KARNEVALEM.

Spolupráce se základní školou:

Po celý školní rok jsme spolupracovali se základní školou v Bílovicích nad Svitavou. V keramické dílně jsme si vypalovali dětské výtvary. Předškoláci navštívili 1. třídu, seznámili se s novým prostředím i paní učitelkou. Připravili jsme několik společných divadelních představení v mateřské škole.

Kájinka Meixnerová, 6 let

Závěrem bych chtěla poděkovat Obecnímu úřadu v Bílovicích nad Svitavou za finanční pomoc a ochotu zdárně pomáhat řešit nejrůznější problémy. Velký dík také patří rodičům dětí. Někteří z nich jsou sponzory MŠ, jiní pomáhají s opravami hraček, ale potěší nás z jejich úst i rada, povzbuzení a pochvala.

Všechny akce, které připravujeme pro děti, je pro jejich potěšení a dobrou náladu. Radost a smích nejmladší generace je pro nás - zaměstnance MŠ největší odměnou.

Jiřina Šubrtová

Jak jsme ukončili školní rok v mateřské škole

Ke Dni dětí jsme navštívili ZOO ve Vyškově, zvířátka se dětem líbila. Proto jsme se rozhodli, že na závěr školního roku, uděláme karneval v „MINI ZOO“.

Děti nastrojené v maskách, za doprovodu svých učitelek, se vydaly po školní zahradě, která se pro tento den proměnila v ráj zvířat.

Hned při vstupu nás vítal podivný kříženec ZOO, kterého si děti s nedůvěrou prohlížely. Byl tlustý, zamračený a na klobouku a nohavici mu seděly opiče. Pak se děti vypravily na prohlídku „MINI ZOO“. Bylo tu plno zajímavých věcí a úkolů. Kdo to kdy viděl, aby na stromech zahrady rostly banány? Kdo byl šikovný, mohl si jeden ustříhnout a pak už si jen pochutnávat. Velké vzrušení bylo u pískoviště, kde želvičky nakladly do písku vajíčka. Děti se směly lopatkami vyhrabávat a sníst. Vždyť v každém vajíčku byl ukrytý bonbón. Dost odvahy děti musely prokázat, když chtěly nakrmit hladového lva. Stačilo hodit 3 kousky masa do tlamy a lev byl spokojený. Děti si také poradily s nemocným zvířátkem, které musely ošetřit. A tak, když se přes všechny zvířecí pavilony a s nimi spojené úkoly prokousaly až k dětskému koutku, zdálo se, že budou unaveni. Ale kdepak děti! Sotva spustila hudba, děti se pustily do tancování. „Hú, hú, húco to jede?. Oblíbená písnička „Jede, jede mašinka“ stmelila všechny dohromady. Rodiče spojili ruce nad hlavou a už tu máme tunely. „A jedé-é-ém - hú, hú, hú!“

Když se v závěru objevil zřízenec ZOO a všem vyslovil pochvalu za slušné chování v ZOO a vyzval děti, aby mu pomohly najít zatoulané ježky na zahradě, radost dětí neměla konce. Každý si totiž mohl nalezeného ježka sníst. Že se ježci nejlí? Tihle ano. Měli totiž na sobě nalepené obrovské lízátko.

Romana Sedláčková

ŽIVOT OBCE

Na sobotu 6.října se v Bílovicích nad Svitavou připravuje další kulturní - pietní oslava. Na tento den se chystá nové odhalení pamětní desky (původně kovové - ukradené) pěti letcům, kteří zahynuli po havárii vojenského letadla v roce 1951 u řeky Svitavy v prostoru tzv. Nového mostu.

K této smutné události došlo 25. 9. 1951 a po havárii letounu velitele leteckta generála Josefa Hanuše zde zahynuli letci Jiří Hanek, Štěpán Chytil, František Rezek, Stanislav Roubínek a Miroslav Veselý. Pomníček bude

opraven, znovu zde bude umístěna deska s datem této smutné události a se jmény zesnulých pilotů.

Na tuto malou pietní oslavu jsou pozváni letci anglické RAF - kolegové plk. Metoděje Sebely, velitelé posádky Brno pplk. Buršík a pplk. Mikulský, pozván je i velitel letectva generál Klíma.

Zveme Vás tedy v sobotu 6. října ve 14,00 hodin k pomníčku u Nového mostu.

Ing. Vít Kratina

Je pět let dlouhá nebo krátká doba?

Jak pro koho. Pro jedenáctiletého školáka je to skoro polovina jeho života, za kterou stačil absolvovat nižší stupeň základní školy a naučit se tolik, aby mohl být považován za gramotného člověka, který se dokáže sám učit, ovládat rádio a televizor i počítačové hry a pracovat s mobilním telefonem.

Čerstvý osmnáctiletý dospělák dokáže v následujících pěti letech získat řidičák, složit maturitu a mnohdy i získat vysokoškolské vzdělání. Jiný se kvalifikuje v oboru a vydělává pravidelně peníze, pokud najde zaměstnání. Dokáže se několikrát zamilovat a někteří i založit rodinu.

Důchodci si ve svých následujících „pětiletkách“ sami pro sebe zpravidla mnoho změn nepřejí. Hlavně pokud se jedná o zdraví, protože to spěje převážně k horšímu. Uchovat si pohyblivost, práce schopnost, duševní i tělesnou svěžest, to je jejich hlavní cíl a touha.

Rehabilitační sestra Jitka Cívková pomohla při svém odchodu do důchodu mnoha z nich jejich přání plnit. Nemocnici a školící pracoviště, kde dříve působil, zaměnila od roku 1997 za tělocvičnu Základní školy v Bílovicích.

Již pátým rokem věnuje jednu hodinu týdně bezplatně svým starším i mladším vrstevníkům formou rekondičního a rehabilitačního cvičení.

Kolem dvaceti cvičenců využívá tuto nabídku pro udržení a zlepšení své pohyblivosti a celkovému zdravotnímu stavu. Jsou mezi nimi muži i ženy a několik z nich neváhá již po řadu let dojíždět i z Řícmanic. Nejmladší ještě nepřekročili padesátku a nejstarší táhne na osmdesát. Většina cviků probíhá na zemi na obrovském koberci a v závěru hodiny několik minut u žebřin.

Ti, kteří chodí na rehabilitační cvičení do Brna, vědí kolik času a peněz pohltí a je zpravidla krátkodobě omezeno. Mezi bílovickými cvičenkami je jich pár, které to opravdu vydržely pět let a libují si jak jim cvičení pomáhá.

Před Vánoce a před prázdninami zajdou všichni společně do Klubu důchodců a u skleničky vína se těší, že se po prázdninách ve zdraví opět sejdou na žíněnkách ve školní tělocvičně.

Rádi přivítají i nové cvičence a cvičenky bez rozdílu věku, každou středu přesně v 15 hodin v tělocvičně základní školy. Chcete patřit mezi ně? Přijďte i vy! **Zahajovací cvičební hodina bude 12. září 2001.**

Bořivoj Nejezchleb

Vážení spoluobčané

v lednu letošního r. (2001) uspořádala Česká katolická charita na celém území České republiky tzv. TŘÍKRÁLOVOU SBÍRKU, do které svým nezanebatelným dílem přispěli i občané naší obce.

Dárcům nepatří jen poděkování, ale také právo vědět, na jaké účely jejich peníze putují. V brněnském děkanství se celkem vybralo 316 426,10 Kč. Jak řekla ing. Květa Peštuková, zástupkyně oblastní charity Brno, kterou jste mohli vidět na BÍLOVICKÉM TV kanálu při předávání sbírky za naši obec: „Z obcí, které spadají do brněnského děkanství si Bílovice vedly nejlépe“.

V Bílovicích nad Svitavou se vybralo 27 258 Kč. Vaše dary jsou součástí částky 4 423 953,40 Kč, která byla vybrána v brněnské diecézi. Finanční obnos za celou republiku pak činí 31 500 000 Kč. Finanční prostředky získané Tříkrálovou sbírkou za brněnské děkanství budou rozděleny takto:

„50% využije oblastní charita Brno na své projekty a dalších 50% bude vynaloženo na humanitární pomoc do zahraničí, na rozvojový fond a na projekty České katolické charity s celorepublikovou působností“, jak podotkl ing. Bohuslav Jurásek, ředitel oblastní charity Brno. Tolik tedy strohá řeč čísel. Osobně bych chtěl alespoň za sebe říci dva postřehy z této akce, jíž jsem se osobně zúčastnil.

Ač výzva k sestavení kolednických skupinek byla charitou cílena z pocho-pitelných důvodů do řad dospělé mládeže, doporučil bych do budoucna zapojit do dění i děti z naší základní školy. Mladší děti s koledou, popřípadě vlastnoručně vyrobenými doplňky a jedním dospělým jsou, podle mého mínění tím nejhezčím. Dostatek malých koledníků potom dává možnost i účinnějšímu rozdělení dospělých na více skupinek, než tomu bylo v tomto roce, a tak zmenšení jednotlivých obcházených okrsků. To nabízí pak možnost pěkné koledy i poděkování v každém domě. Myslím, že všichni dárci si to zaslouží a pro školní děti to může být, po správném vysvětlení, důvod k oprávněné hrdosti na to, že se podílely na pomoci pro osoby různorodě trpící.

Na závěr chci poděkovat všem dárcům, kteří spoluzodpovědnost za život ostatních nechápou jako prázdné slovo a přesvědčili mě, že ušlechtilost ze srdcí občanů v naší obci ještě nevyzimela.

Marcel Martinek

Poslančyně parlamentu ČR Marie Machatá v Bílovicích

Ve dnech 20. a 21. června uspořádala Česká strana národně sociální na Brněnsku několik akcí pro veřejnost, na kterých si účastníci povídali s poslankyní parlamentu ČR Marií Machatou. Témata byla různorodá, všechna však se týkala politické situace u nás a práce parlamentu. Zahájení bylo v Základní škole v Bílovicích, kde beseda s žáky 8. a 9. třídy byla uspořádána jako doplnění probíraného učiva. Žáci se na toto setkání dobře připravili a paní poslankyni otázkami doslova bombardovali, takže učitel předmětu občanská výchova pan Mgr. Pavel Vlček se musel ujmout moderování. Dr. Machatá seznámila žáky s jednacím řádem poslanecké sněmovny, zejména s procesem tvorby a schvalování zákonů. Otázky se týkaly např. počtu zákonodárců a zda tento počet je pro ČR potřebný, jejich platů, poslanecké imunity, daňového systému, drogové problematiky.

Vysvětlením pojmu poslanecká imunita uvedla povědomí o této výhodě na pravou míru, neboť na řadu věcí se poslanecká imunita nevztahuje a pro poslance a senátory platí postup jako pro kteréhokoliv občana. Příkladem

hospodaření v rodině vysvětlila paní poslankyně hospodaření státu, důvod odvádění daní a s tím související mandatorní výdaje (soc. dávky), které činí jednu třetinu státních výdajů. Je to mnoho a příliš to zatěžuje státní rozpočet. Revizi sociálních dávek dosud nikdo neprovedl. Účelné hospodaření státu včetně reformy sociální sféry je předpokladem pro zastavení růstu daní a jejich snižování.

Program paní poslankyně pokračoval prohlídkou školy za doprovodu paní ředitelky Heleny Bajerové, při které vyslovila obdiv nad péčí o pěkné a příjemné prostředí ve škole. Potom následovala návštěva obecního úřadu v Bílovicích, kde se seznámila nejen se starostou Vilémem Klevetou, ale i s dalšími zaměstnanci úřadu. Odpolední program - setkání s občany obce - pokračoval v podobném duchu jako ve škole, avšak diskuse byla více výměnou názorů lidí více zasvěcených do problémů politiky. Sestřih z tohoto setkání bylo možno shlédnout v místním vysílání kabelové televize.

Olga Uhrová, členka místní organizace ČSNS v Bílovicích

KULTURA

Opakovaně a to velmi rád konstatuji, že oživení činnosti v oblasti kulturní je v Bílovicích trvalého rázu a je příjemným zpestřením života v obci. Potěšitelné je přitom zjištění, že do tohoto dění se aktivně zapojuje celá řada našich nových spoluobčanů z Polanky. Jde o činnost velmi potřebnou a hlavně záslužnou. Všem organizátorům a aktivním účastníkům patří upřímný dík celého obecního zastupitelstva, starosty i můj. Připomenu alespoň některé velmi zdařilé akce na tomto kulturním poli:

- Divadelní soubor bílovických ochotníků znovu úspěšně zreprízoval divadelní hru "Lucerna". Připravil v sále obecní hospody ples a připravuje karnevalovou noc a další překvapení v podobě nastudování nové divadelní hry.

- ZŠ předvedla veřejnosti další pokračování úspěšných školních akademií.

- Strana KDU-ČSL opět připomněla "Den matek" s dobrou odezvou mezi občany a dále uspořádala "Mladé hody", které mají v Bílovicích již dlouholecnou tradici.

- Česká strana národně sociální připomněla při zapálení hranice postavu mistra Jana Husa.

- Nadšenci z oblasti motorismu znovu zorganizovali závody "Ecce terra", již tradiční mezinárodní soutěžení malotraktorů v jízdě do vrchu.

- V obřadní síni obecního úřadu se vítají slavnostně do života nově narození občánkové Bílovic, setkávají se zde jubilanti - šedesátníci, sedmdesátníci.

- Dobře funguje naše kabelová televize, která informuje občany o veškerém dění v Bílovicích.

Vše to přispívá k dokreslení obrazu Bílovic, o kterých se mluví jako o obci, kde se staví a kde žije vlastní kulturní život.

Ing. Vít Kratina

Těsnohlídkův památník?

Zhruba před rokem vznikla v Bílovicích známá iniciativa, která si dala za cíl zabránit zbourání domku, jednoho z několika, v nichž spisovatel Těsnohlídek v Bílovicích počátkem minulého století bydlel. Od těch ostatních se liší pouze tím, že stojí v samém středu obce a je na něm nainstalována pamětní deska. A je nejzdevastovanější.

Protože Bílovčáci vědí, v jakém stavu domek je, jeho asanaci se nejen nebrání, ale ve velké většině by jeho zbourání uvítali. Stejný názor převládá i v zastupitelstvu, které je oprávněno o věci rozhodnout. Dovolují si přidat svůj názor jakožto místního knihovníka, se kterým jsem se od samého počátku netajil, ale ani nijak nebránil vyslovení stanoviska opačného. (Např. loni byla v knihovně vystavena i petice proti zbourání).

Knihovna byla ve stávající budově otevřena 8. května 1980. Stavba byla dokončena „horkou jehlou“, vlastně dodnes není všechno dotaženo beze zbytku, návštěvníci dobře vědí, kolik toho chybí k dokonalosti. Příčina je nejspíš v tom, že já jako knihovník každou korunu, která pro knihovnu přijde, raději investuji do knih než do čehokoliv jiného. To ovšem neznamená, že bych si nedovedl představit i prostředí, ve kterém se dobré knihy občanům půjčují, kulturněji. Vždy jsem však nucen respektovat, že obecní rozpočet má svoje limity a priority.

Ale k věci, ano, půjde opět především o peníze. Rekonstrukce nejzdevastovanějšího z domků, ve kterých kdysi R. T. v Bílovicích bydlel a který je dnes předmětem sporu, by stála dle střízlivého odhadu 2 miliony. A co by v něm mělo vzniknout? Literární kavárna. Rozuměj hospoda. Prý by to obec nemuselo stát nic, zaplatili by to Evropané z některé kulturní nadace formou grantu. A prý by to mohlo být věnováno nejen Těsnohlídkovi, ale všem významným lidem kultury, kteří Bílovicemi prošli.

Předně se domnívám, že památníky vůbec jsou záležitostí sporá. Kdo jste byli např. v památníku Jiřího Mahena v Brně, dáte mi zapravdu. Pietně udržovaná pracovní spisovatele a prvního ředitele městské knihovny působí těsně, i pracovníci knihovny tomu říkají „mauzoleum“. Navíc pochybuji, že by obec dostala nadační peníze na hospodu. (Těsnohlídkovu pracovní bychom těžko obnovili, nic takového se nedochovalo). Restaurační zařízení si na sebe přece musí vydělat, to je snad ta pravá parketa pro soukromou iniciativu, nemýlím-li se. Prostě a jednoduše: Všechny tyto bohulibé záměry, když už jsou tak silné, by se mnohem lépe a za nepatrný zlomek oněch dvou milionů mohly realizovat v místní knihovně. Domnívám se, že žít má především duchovní odkaz, že lidé mají především znát dílo „svých“ umělců, mají si vybudovat jejich památník ve svých myslích.

Doufám, že Sdružení Těsnohlídek už taky uvažuje realističtěji. Knihovna vždy byla a i nadále bude jeho aktivitám k dispozici. A kdyby se podařilo získat nadační peníze na estetické zvelebení knihovny a taky na provoz (aby třeba mohla být i čítárna vytápěna po celou zimu), věci by se tím pomohlo víc než čím jiným. Mohli bychom ji pak nazvat pěkně třeba „Těsnohlídkova obecní knihovna“.

Věc má ale zřejmě háček. Ta hospoda by asi v knihovně být dost dobře nemohla. Bylo by tam pak málo místa na knihy. Ale na druhé straně věřím, že pod takovou petici by se sešlo jistě víc podpisů od občanů Bílovic, než kolik jich figurovalo na té loňské.

Miloš Kudera, knihovník

HISTORIE DIVADLA

OCHOTNICKÉ DIVADLO V BÍLOVICÍCH NAD SVIT.

(pokračování)

V říjnu roku 1938 dochází k reorganizaci vlády generála Jana Syrového. 5. října odstupuje Dr. Edvard Beneš z funkce prezidenta republiky. Mnichov zasáhl hluboce i do vztahů Čechů a Slováků, jejichž soužití nebylo ani v předmnichovské republice bezkonfliktní. 7. října byla jmenována slovenská autonomní vláda v čele s Dr. Jozefem Tisem. Bylo propagováno heslo "Slovensko Slovákům" a občané české národnosti se museli vystěhovat do Čech. Život v okleštěné republice se vyvíjel velmi neutěšeně. Již v říjnu vydal Adolf Hitler všeobecné směrnice k likvidaci zbytku Československa, ve kterých zdůraznil: Musí být možno kdykoliv rozdrtit zbytek Československa, kdyby se jeho politika stala Německu nepřátelskou..... Cíl akce je nutno vidět vbleskové okupaci Čech a Moravy a v izolaci Slovenska.

V důsledku mezinárodního a vnitropolitického vývoje se rozpadlo tzv. hradní uskupení. V říjnu Dr. Edvard Beneš emigruje do Anglie. 30. listopadu 1938 byl zvolen třetím prezidentem republiky prezident Nejvyššího správního soudu JUDr. Emil Hácha. Jeho zvolení tehdy vyhovovalo téměř všem politickým stranám, jak republikánům, národním demokratům, sociálním demokratům a také i nově z těchto stran vzniklé straně národní jednoty. 1. prosince 1938 je jmenována nová vláda v čele s Rudolfem Beranem.

A je to opět divadlo, profesionální i ochotnická, která podávají pomocnou ruku svým spoluobčanům. Sokol připravil na neděli 25. prosince divadelní představení - hru Boženy Rajske - Smolíkové "Zemský ráj to napohled" v režii Antonína Novotného, kdy veselý obrázek z tehdejší vesnice sehráli: Oldřich Bednařík, Boža Olejníčková, Anna Šebelová, Mirek Vavřina, Marie Petružlová, Boža Dobešová, Antonín Novotný, Slávek Kala, Leopold Gärtner, František Nesrsta a vesnická hudba. "Tato hra byla s velkým úspěchem hrána na scéně Vinohradského divadla a bude pro Vás po prožití těžkých chvil - chvílí radostnější." Srdečně zve Sokol a předprodej byl opět u Švehlů.

Rok 1939 - Protektorát

Okupace českých zemí nacistickými vojsky 15. března a vytvoření Protektorátu Čechy a Morava, patří nesporně mezi těžká období našich novodobých dějin. Otřes, který způsobila, však sjednotil většinu národa tak, jak tomu nebylo již dlouho před tím. Okupace se tak znovu stala zkušební kamenem národní etiky. Přinesla sebou mnoho příkladů statečnosti, obětavosti a odva-

hy, ale také malomyslnost, vzájemnou nedůvěru, slabošství, strach, vyčkávání, udavačství, ba i zradu a cílevědomou kolaboraci s nepřitelem. Rozpory ve veřejném životě okupované země se promítly mimo jiné i ve vztazích mezi ústředními orgány Protektorátu a německou správou. Důležitou a významnou úlohu ve sjednocení českého národa se mělo stát založení "Národního souručenství". Složení stanov a koncepce Národního souručenství je spjata se jmény: JUDr. Emil Hácha, Antonín Hampl-československý sociálně domokratický politik, plk. Šimon Drgáč - zpravodajský důstojník (1. září 1939 zatčen a po celou dobu okupace byl internován v koncentračním táboře), Rudolf Bera - agrární politik a předseda vlády a JUDr. Jiří Havelka - český právník a politik, člen vlády do r. 1941. Prvním předsedou Národního souručenství byl jmenován agrární politik, předseda České zemědělské rady Adolf Hrubý. Dne 21. března 1939 vydala nacistická okupační moc nařízení o používání němčiny jako úředního jazyka. Ve stejný den jmenoval prezident JUDr. Emil Hácha výbor Národního souručenství. Lidé věřili, že Národní souručenství je organizace dočasná a v počátcích ji chápali jako organizaci opoziční a obranářskou. Proběhla celonárodní agitace do Národního souručenství, která se proto setkala s obrovským ohlasem. Na smysl existence Národního souručenství chtěli poukázat Lidové noviny: "Sjednotit, spojit a sehnat do houfu vše co je české a všechny, kdo milují svůj národ - to je povinnost našeho dneška. Národní souručenství se jí ujímá nikoli jako strana, ale jako mohutné hnutí všenárodní". Extremistické a fašistické síly Národní souručenství bojkotovaly. Okupační moc však neměla zájem na organizaci, která měla vyhraněný národní profil. Obávala se, a plným právem, že její působení bude naplněno nepřátelskou činností vůči novému režimu.

V zápase o národní svébytnost o zachování národní hrdosti měla podíl i česká kultura a film. Jarní a letní slavnosti byly pojaty jako politická demonstrace. Velký význam měly např. "Český hudební máj", divadelní festivaly, "Slavnosti české písně". Krátce na to se podílela řada našich básníků (Hora, Halas, Nezval, Nechvátal) na máchovských manifestacích - na převozu ostatků K.H. Máchy z Plzně do Prahy na Vyšehradský Slavín. K národním slavnostem, které formovaly opoziční cítění českého lidu, patřilo i shromáždění římskokatolické církve u kostela sv. Vavřínečka u Domažlic. Slavy mistra Jana Husa byly poslední v roce a další oslavy celonárodních svátků byly zakázány. Negativní postoj k Národnímu souručenství se projevil především u některých bezpečnostních složek, gestapa a civilních úřadů podléhajících okupační moci. Přesto se národ obracel čelem ke všemu krásnému a hledal posilu v národních tradicích.

V Bílovicích se konal místo veřejného cvičení v srpnu "Den národních tanců", který uspořádaly všechny společenské korporace. Za krásného počasí do Palackého údolí přišlo velké množství lidí v krojích a ve Svérázu (zjednodušené provedení národních krojů), konala se různá taneční vystoupení, v altánu pod lipami účinkovali tamburáši Vzdělavatelské besedy Havlíček, tančilo se a nálada byla velmi slavnostní. Bylo to v době okupace poslední veřejné vystoupení bílovických občanů i hostů v těžké atmosféře za přítomnosti cizáků a špiclů. Když slavnost skončila a občané se rozcházeli, nikdo netušil, co se ještě za těchto zlých časů v naší zemi bude dít. Nejen v naší obci, ale i na celém okolí je ustavena organizace Národního souručenství. V jeho vede-

ni byly představitelé obce, Sokola, Orla a další poctiví a čestní vlastenci, kteří pak v roce 1941 museli vynaložit hodně odvahy a úsilí k udržení pospolitosti a uvědomění svých spoluobčanů.

Zástupcem říšských zájmů byl tzv. říšský protektor, podléhal přímo Adolfu Hitlerovi a jeho pravomoc byla neomezená. V rukách říšského protektora se tak soustředil dozor nad mocí výkonnou i zákonodárnou, právo zasahovat do oblasti soudní a funkce reprezentativní. Říšským protektorem byl jmenován (Freiherr) svobodný pán Konstantin von Neurath a státním sekretářem K.H.Frank, kteří se ujali svých úřadů 5.dubna 1939. Německá okupační správa dosazovala do obcí a měst tzv. komisařské starosty německé národnosti. Pro naši obec bylo velké štěstí, že do této funkce byl jmenován místní občan ing. Arnold Zlámal (bydlel na Fügnerově nábřeží v budově dnešní knihovny). Němec znal poměrů a žijící v Bílovicích řadu let. V přítomnosti starosty obce a četnického strážmistra likvidoval udání nejen od německých občanů, ale bohužel také udání od Čechů. Důrazně žádal, aby si čeští představitelé zjednali pořádek mezi Čechy.

27.dubna 1939 byla jmenována nová vláda v čele s generálem Aloisem Eliášem. (Gen. Alois Eliáš byl za zastupujícího říšského protektora R.Heydricha 1.10.1941 odsouzen za účast v odboji k trestu smrti a 19.6.1942 popraven - byl nejvyšší představitel odbojové skupiny Obrana národa). Některé české fašistické organizace se snažily vést boj proti vládě i Národnímu souručenství po vlastní linii za úzké spolupráce s bezpečnostními úřady. 11. 10. 1939 se koná sjednocovací schůze Moravských fašistů, Fašistických gard, Národní arijské kulturní jednoty, Vlajky a Českého národně sociálního tábora.

24. října 1939 probíhají v Praze velké protiněmecké demonstrace, při kterých byl postřelen student lékařství Jan Opletal. V den jeho pohřbu 15.listopadu došlo k novým protiněmeckým demonstracím. A právě v této dusné atmosféře připravil Sokol na neděli 12.listopadu národní divadelní hru od Aloise Jiráska "Lucerna". Hrál se i odpoledne pro mládež a hra byla provedena ve velké výpravě a historických kostýmech. V režii Antonína Novotného, který hrál i mlynáře, dále účinkovali: kněžnu - Marie Fuchsová provd. Slaná, dvořana - Vlastimil Kartous, vrchní - Arnošt Moser, babičku - Antonie Kartousová, Haničku - Boža Dobešová provd.Kalová, učitelského Zajíčka - Vojta Taranza, sekerníka Brahu - František Olejníček, tři šumaře zahráli Josef Pojer, Gustav Polák, Slávek Kala, Kláskovou - Marie Petrujová, vodníky Antonín Smejkal a Karel Drahovzal, pana France - František Kartous a dále hráli: Mirek Olejníček, Mirek Vavřina, Jára Pospíšil, Karel Malenda, Milada Cvilková provd. Černochová a řada dorostenek jako lesní panny. Scénu navrhl Stanislav Kartous. O duchovním odkazu této hry jistě nelze pochybovat. Předprodej byl u Švehlů.

V noci na 17.listopadu došlo k obsazení studentských kolejí, následně k uzavření vysokých škol, 9 studentských funkcionářů a další 3 občané byli popraveni a 1200 studentů bylo deportováno do koncentračního tábora Sachsenhausen - Oranienburg. Studentské bouře a německý zásah vůči studentům vyvolal mimořádný ohlas ve světě a působil jako šok. Dramatické události podzimu 1939 se projeví v protektorátním tisku potlačením všech zpráv, týkajících se protiněmeckých vystoupení, které proběhly v dalších městech v republice.

I po všech těchto smutných, šokujících událostech se divadelní soubor Sokola pouští s houževnatostí do další práce k udržení pospolitosti a národní hrlosti svých spoluobčanů. Již na neděli 3.března r.1940 připravil Sokol divadelní hru Jaroslava Žáka "Škola základ života" v režii Antonína Novotného, na scéně, kterou navrhl architekt Bohuslav Čermák. Tento skvělý československý funkcionalistický architekt, který žil v naší obci, byl aktivně zapojen do společenské činnosti. Mimo jiné i jako majitel menšího podniku na výrobu hraček na Rumišti v Brně po celou dobu okupace a po okupaci až do vyvlastnění podniku, dodával pro ochotnické divadlo veškeré barvy, papír, klišé apod. Divadelní hra ze života kantorů a študáků o 22.obrazech, měla toto motto:

Na růžích ustláno má znovu píseň česká,
na buku podle skal zelený mužík tleská,
švec visí u Lysý a kantor na jabloni,
toť kantor aspirant, šablenka nezazvoní.
Vitoušek doorá a polnice ho volá,
v tomto boji obrodném nám vzkvétá střední škola.

Ve hře hráli: učitelský sbor - Arnošt Moser., Antonín Novotný, František Kartous, Vlastimil Kartous, Božena Kalová, Věra Olejníčková, Jaroslava Rutová, Augustýn Polák, Alois Jelínek a Slávek Kala. Žáky šesté třídy hráli: fotbalového fandu Tondou Holouse - Mirek Haramach, básníka a estéta - Mirek Svoboda, šplhouna Václava Šplhounka - Karel Syrovátko, správného kluka Jindru Benetku - Vojta Taranza, repetenta a světáka - Mirek Olejníček, energickou dívku Andu Pařizkovou-Novákovou - Božena Pokorná provd. Matalová a místní krásku Irmu Jánskou - Věra Nová. Vlivného továrníka - František Olejníček, inspektora - Karel Drahovzal, dále manželé Hramachovi a Miloš Taranza chlapečka s globusem. Hra pro velký úspěch byla opakována v neděli 10.března. Tato hra měla ohromný úspěch na všech scénách a velmi dobře známe její filmové zpracování.

Dále byla sehrána hra N.V.Gogola "Revizor" v režii ing.Rudolfa Prachaře a v hlavních rolích hráli: Augustýn Polák, Mirek Haramach, Vojta Taranza, Alois Jelínek, Antonín Novotný a další. Představení napovídala Amálka Pařizková. Do divadelní činnosti přispívá i škola. Žákyně školy Olga Stloukalová provd. Tomášková, ročník 1927, napsala divadelní hry "Kluci pozor loupežníci" a "Detektiv Bernášek". V režii Alberta Pokorného hrálo hodně děvčat roč. 1926 - 1927, namaskování i do mužských rolí: Eva Kartousová provd. Hrabálková, Eva Kalová provd. Odvářková, Jiřina Švehlová provd. Melicharová, Vlasta Kopelentová provd. Šatinská, Marie Kachlíková provd. Wenigová, Věra Křipačová a další.

Porážka a kapitulace Francie 22. června 1940, úporná bitva o dobytí Anglie, která skončila neúspěchem Německa, vyvolala v protektorátním životě stísněnost a nervozitu, rovněž tak snížení přidělů potravin na lístky. Začal se zvyšovat počet udavačů, právě za účelem získávání potravinových lístků, jak ve svých hlášeních sdělovala okupační moc do Německa.

Při příležitosti 80. narozenin F.X.Svobody byla sehrána jeho nejlepší divadelní hra, veselohra "Poslední muž". V režii ing. Rudolfa Prachaře účinkovali: Augustýn Polák, Mirek Haramach, Vojta Taranza, Vlastimil Kartous, Mirek Olejníček, Slávka Rutová, Zdena Hružová, Míla Sehnalová, Věra Nová. Předprodej byl tradičně u Švehlů a hrálo se v neděli 3.listopadu 1940. Na uvádě-

ná školní představení je stále dost pamětníků, rovněž tak na velkou akci Sokola a národního souručenství. Mnoha našim spoluobčanům utkvěl v paměti velký transparent, který zdobil celý portál jeviště: "Zpěvem k srdci - srdcem k vlasti".. Byl to odvážný poutač na národní hru se zpěvy a tanci autora Jaromíra Horského a Jar. Otčenáška "Ta naše písnička česká". Na scéně Waltra Meluzína a v režii Slávka Kaly titulní role sehráli: Ludmila Daňková, Slávka Rutová, Růžena Holubová provd. Antonová, Božena Kalová, Vojta Taranza, Jindřich Ruta, Vlastimil Kartous, Jára Pospíšil a Arnošt Moser. Účinkoval pěvecký sbor Národního souručenství, který řídil Karel Jarolím, dále 24 členů orchestr Národního souručenství za řízení kapelníka Eduarda Pecha. Hlavní postavy hrály a děvčata tančila v původních bílovských krojích. A tak v sobotu 25.prosince a v neděli 29.prosince r.1940 v prostorách sokolovny zněly české písně: Ach není tu není, co by mě těšilo, Kudy, kudy cestička, Vesničko má pod Šumavou..., Co ten ptáček jarabáček, Čechy krásné, Čechy mé, Moravo, Moravo, Moravěnko milá, Já jsem z Kutné Hory koudelníkův syn, Andulko šafářova, husičky nemáš doma, Krásný vzhled je na ten boží svět, Vy modravé hory a další. Zpěvy nacvičil a hudbu řídil ing. Beňa Vacek. Ale je to také první dochovaný dokument, na kterém již muselo být uposlechnuto okupačních úřadů. Od tohoto představení se na divadelních letáčkách objevuje nápis: Židé nemají přístup a nebo Židé nejsou vítáni. Podle zprávy starosty Sokola Václava Poláka uveřejněném v časopise "Naše dílo" ze dne 2.února 1941, sehrál divadelní soubor Sokola od svého založení do 31. prosince 1940 celkem 290 divadelních představení a 123 loutkových her (Ant. Novotný, publikace Sokola při 80. výročí založení Sokola v Bílovicích nad Svitavou). Bratr Václav Polák, člen odbojové skupiny "Obrana národa" byl popraven v koncentračním táboře v Bergen - Belsenu. Byl vyznamenán Čs. válečným křížem 1939 in memoriam.

V roce 1941 v rámci divadelní soutěže sokolské župy Dr. Jindřicha Vaníčka, připravil Sokol na 16. a 23. února 1941 k 15 letému výročí úmrtí spisovatele Sokola-Tůmy jeho nejlepší divadelní hru "Pasekáři". Je to charakterní studie valašského lidu se zpěvy a tanci. V titulních rolích účinkovali: František Olejníček (Voleňa), Ludmila Daňková, Vojta Taranza, Miroslav Olejníček (Voleňa mladší), Vlastimil Kartous, Antonín Novotný, Růžena Holubová, Láďa Anton, František Kartous, Jára Pospíšil, Mirek Svoboda, Mirek Haramach, Antonie Fuxová, Karel Hrdlička, Marie Krejčí, Milada Svobodová, Vlasta Fialová, Tonička Zdražilová, František Doupovec, Zdeněk Zamazal, Jiří Harašta a další jako sousedé a sousedky a hudba Národního souručenství. Výpravu měl Slávek Kala a představení probíhalo v režii Františka Olejníčka (Voleňa). Rázovité valašské kroje zapůjčila firma Bohuslav Petránek z Kolína nad Labem. Dochovaná fotografie u paní Věry Ambrožové zachycuje další založený orchestr Národního souručenství v roce 1941, který měl 26 členů a v jeho čele byl ing. Beňa Vacek.

Mladí divadelní ochotníci za součinnosti starších bratří a sester připravili na 8. a 9. března 1941 veselohru se zpěvy a tanci autora J. Stěžerského "Dražba na nevěstu", s hudbou podle národních motivů. Zpěvy sólistů a pěveckého sboru nastudoval Karel Jarolím, tance nacvičila Božena Kalová. V hlavních rolích: Jára Pospíšil, Vilém Kalod., Helena Zeinarová, Walter Meluzín., dále: Boža Fuksová, Mirek Vavřina, Láďa Anton, Mirek Svoboda,

Adolf Rozbořil, Jiří Anton, František Kubíček, Zdeněk Zamazal, Karel Hrdlička, Věra Dudková, Růžena a Vlasta Holubovi, Milada Svobodová, Tonička Zdražilová, Marie Krejčí, Eva kartousová, Vlasta Fialová, Lída Poláková, Bohuš Tomášek, František Zelinka, Mirek Haramach, Mirek Olejníček a dalších 25 účinkujících ve sboru. Na jevišti bylo 50 účinkujících v bílovských krojích. Hrál orchestr Národního souručenství za řízení ing. Beňa Vacka. Představení režíroval Slávek Kala. Předprodej u Švehlů.

Na 6.dubna 1941 připravil Sokol v režii Antonína Novotného hru F.F. Šamberka "Palackého třída 27". Ve veselohře účinkovali: Josef Krejčí, Boža Fuksová, František Kartous, Walter Meluzín, Slávek Kala, Vojta Taranza, Antonín Novotný, Darka Kvapilová provd. Kartousová, Jára Pospíšil, Mirek Haramach, Václav Anton, Vlasta Fialová, Vlasta Holubová, Mirek Olejníček a Mirek Vavřina. Národní souručenství uspořádalo v neděli 13. dubna v sokolovně "Velikonoční besedu". Hrály se skladby: Fr. Kmocha, J. Fučíka, Bedřicha Smetany, Jos. Labského, ruská romance Požalej, Toselihu serenáda, skladby Rudolfa Frimla a další. Účinkovali: Karel Jarolím, Karel Syrovátko - oba sólo na housle. Zpívali: Boža Fuksová, Josef Bartoloměj Janyška, ženský a mužský sbor Národního souručenství v nastudování Karla Jarolíma a orchestr Národního souručenství, který řídil ing. Beňa Vacek.

Škola v režii Alberta Pokorného připravila další hru žákyně Olgy Stloukalové "O třech pyšných princeznách". Princezny hrály: Eva kalová, Věra Ševčíková, Marie Kachlíková, prince Lída Kozlová. Dále účinkovali: Anka Frýzová, Ola Nečasová, Slávka Stanclová a celá řada dalších. Pan Albert Pokorný působil na bílovické škole od r. 1924 - 1942. Divadelní hry Olga Stloukalová provd. Tomášková sama rozepisovala na stroji po celou dobu protektorátu. Do dnešních dnů na to vzpomíná moje sestřenice Zdena Daňková slovy: Co se ta naše Olinka na tom stroji naklapala! Při tak bohaté činnosti divadelního souboru práce nesmírně záslužná.Tohle školní představení bylo pravděpodobně poslední v prostorách Sokolovny.

Okupační moc zakázala činnost Sokola ! Legionáři museli opustit místa ve veřejné správě a byli penzionováni. V Praze bylo zavřeno divadlo E.F.Buriana. Gestapo přistoupilo k rozsáhlému zatýkání. Byl podniknut úder proti 1. ilegálnímu vedení KSC a vzápětí byl postížen i nekomunistický odboj - Obrana národa apod. 22.června 1941 byl napaden Sovětský svaz! Válka se začala citelně projevovat i v hospodářském životě, nejen formou zostřování perzekuce. V naší obci četnická stanice včas upozornila představitele Sokola co se chystá a členům Sokola se podařilo mezi členstvem ukrýt sokolské prapory, žerdě a jiné dokumenty. Sokolovna i restaurace byla uzavřena a budova dostala správce. Veškeré jmění propadlo Velkoněmecké říši. Sokolská restaurace byla později obsazena strážným oddílem četnictva, který hlídal úsek železniční tratě Brno - Blansko. Pak přišlo nařízení, že sokolská kina spadají pod správu Filmtheatergesellschaft, musí pokračovat v plném provozu a výtěžek posílat do Prahy. Vedoucí kina museli co nejdříve prokázat svůj "árijský původ". Po osvobození zachytila ČOS část těchto peněz a náš jednotě bylo vráceno 42.000,- Kčs . (Antonín Novotný: publikace k 80. výročí založení Sokola). Antonín Novotný byl během války vedoucím kina. Na poradě s Václavem Polákem, Antonínem Kotolem, Aloisem Kalou byl dohodnut odvážný a nebezpečný plán, ale nutný. Plán spočíval hlavně v zajišťování fi-

nančních prostředků pro sokolskou odbojovou skupinu a rovněž finanční prostředky, které se odčerpali z tržeb kina, podporovali rodiny uvězněných a popravených bratří. Toto byl hlavní důvod, proč Antonín Novotný do konce války nerezíroval a nehrál divadlo. Svého úkolu se zhostil výborně a musel vynaložit hodně odvahy k této činnosti.

Představitelé obce, posledního správního výboru Sokola a vedení Národního souručenství museli velmi rychle vyřešit vzniklou situaci se zákazem Sokola. Neměli zájem, aby mládež i obyvatelstvo se dostalo do vlivu propagace některých českých fašistických skupin jako "Český nacionální socialistický tábor" apod. Podle usnesení vlády a nařízení ministerstva vnitra bylo od dubna r. 1940 Národní souručenství jediné politické sdružení českého národa na území protektorátu a tohle stále platilo. V rámci národního souručenství byla také ustanovena pomocná instituce "Radost ze života". Činnost této organizace byla soustředěna do 4 základních oborů a to: Volná chvíle - Česká rodina - Radost z práce - Zdravý národ. Kromě toho se zabývala rekreačními pobyty, lidovými, vyhlásila akce jako "Každý Čech jednou v Praze", "Každý hoch a každé děvče plavcem a jiné. Podle organizačního řádu "Radosti ze života" jsou všechny zábavné podniky, divadelní, biografická představení a všechny akce rekreační pořádaná složkami Národního souručenství a mládeží Národního souručenství, konány v rámci akce "Radosti ze života". Aby rekreační činnost mohla být s úspěchem prováděna, bylo požádáno Ministerstvo sociální a zdravotní správy o poskytnutí finanční podpory. Pro rekreační účely mládeže Národního souručenství pronajalo místní vedení Národního souručenství od správce cvičiště v Palackého údolí a pověřilo bratra Zdeňka Srba a sestru Slávku Rutovou, aby v rámci akce "Radost ze života" vedli sport a hry pro mládež. Bratr Zdeněk Srba, člen odbojové skupiny Obrana národa byl od r. 1943 do konce války vězněn v Terezíně, ale měl štěstí, přežil. Výbor Národního souručenství byl doplněn Slávkem Kalou jako kulturní činovník akce "Radost ze života". Sportovní oddíly dostaly název S.K. Bílovice, např. Hokejový odbor S.K. Bílovice. Byl zde tenis, gymnastika, atletika apod.

V době od 7. října do 31. ledna mládež Národního souručenství uskutečnila divadelní hry: "Čeští muzikanti v pekle", "Praha matička" a "Kaspárkova nejkrásnější vítězství". Část výtěžku z těchto představení byla věnována pro nemajetné školní děti. Představení byla sehrána u "Kvapilů" na Fügnerově nábřeží, později po válce školní družina. Oběžník IV. "Naše dílo", informační noviny Národního souručenství pro Bílovice a okolí ze září r. 1941 nabízí velkou přednáškovou činnost v oblasti kulturní, zahrádkářské, sportovní, lékařské, o stavebním právu a úpravy naší obce atd. Činnost výchovná a divadelní dál pokračovala.

I v naší obci se začalo s přípravami k oslavám 100. narozenin Antonína Dvořáka. Oslavný večer se připravoval na 5. října 1941 do Sokolovny. Slavnostní pěvecko hudební večer připravilo Národní souručenství, Místní osvětová komise a Střední škola lidová. Pěvecké sbory nastudoval Karel Jarolím, hudební sbory nacvičil ing. Beňa Vacek a Eduard Pech. Zazněly skladby: Slovanský tanec č. 1 - na klavír hrály čtyřručně sestry Grässlerovy, Slovanský tanec č. 6 a č. 8 v podání orchestru, Biblické písně, Slovanský tanec č. 16 v houslovém provedení Karla Jarolíma, Humoreska v podání Karla Syro-

vátka. Hlavním hostem večera byl Vladimír Jedenáctík, člen opery Zemského divadla v Brně, který zpíval árii purkrabího z opery "Jakobín" a árii vodníka z opery "Rusalka". Dále zněly sborové písně: "Kalina", "Šípek a zajatá", "V dobrem jsme se sešli" a další. Recitace byly v podání Mirka Haramacha. Na důstojné oslavy Antonína Dvořáka se rovněž připravovali v Řícmanicích. Oslavy narozenin Antonína Dvořáka byly celonárodní. V Praze se konaly v Národním divadle za účasti vlády a prezidenta republiky.

Již v polovině roku 1941 byla politická situace v Českých zemích velmi napjatá. Dochází k tomu, že jak zahraniční, tak domácí české komunistické i nekomunistické hnutí začíná nacházet společnou základnu v protiněmeckém odboji. V některých závodech proběhly stávky a zesílilo sabotážní hnutí apod. Neustálá gradace odboje v protektorátu vedla k tomu, že Adolf Hitler vytkl von Neurathovi, že neprokázal dostatečnou tvrdost vůči českému odbojovému hnutí. Proto byl odvolán z funkce a 27. září 1941 byl jmenován zastupujícím říšským protektorem Reinhard Heydrich. Bylo vyhlášeno stanné právo, 16. října začaly první transporty židovského obyvatelstva do gheta v Lodži a 24. listopadu do Terezína. Byl zatčen a odsouzen k smrti za odbojovou činnost předseda vlády gen. Alois Eliáš. Skončilo tak dvojvládí. Nadvláda Reinharda Heydricha byla syntézou přímého násilí a zastrasování. Heydrichova brutální opatření měla zlomit protiněmecký odboj v českých zemích a zajistit klid, aby český dělník zde nasadil pro německé válečné úsilí plně svou pracovní sílu. Pod dojmem Heydrichovy hrůzovlády byl národ vzrušen, avšak nezdolán.

Od roku 1942 se přešlo pod hlavičkou Národního souručenství hrát divadlo do restaurace na návsi u "Nečasů" a ke "Kvapilům" na Fügnerově nábřeží. A tak mnozí ochotníci Sokola, kteří začínali hrát na jevišti staré Sokolovny, se do ní opět vrátili po 14 letech, aby spolu s ochotníky ČS Orla spojily svoje síly. Proto kulturní a divadelní činnost v tak těžké a složité době v naší obci nepolevila, spíše naopak. Bílovičtí ochotníci za spoluúčasti řady profesionálních umělců nejen z Brna, vynakládali velké úsilí, aby veselohrami i operetami dodávali občanům optimismus, možnost se scházet, probrat složitost doby a také pozapomenout alespoň nakrátko na starosti všedních dnů.

Již na neděli 1. února 1942 se připravilo divadelní představení z repertoáru Městských divadel pražských a to komedii Jiřího Vernerha "Bohatý chudák". O úspěšné představení se zasloužili: Vojta Taranza, Jára Pospíšil, Mirek Haramach, Walter Meluzín, Slávka Rutová, Boža Kalová, Mirek Vavřina, Karel Hrdlička, Karel Malenda, Slávek Kala, který představení režíroval. Scénu navrhl Walter Meluzín.

Ve čtvrtek 12. února se konal vzpomínkový večer na místní literáty - Rudolfa Těsnohládku a S. K. Neumanna. Pořad sestavili a uváděli Božena Neumannová a Václav Polák.

Další divadelní představení autora J. Lukase a M. Jaroše s hudbou Eduarda Ingríše "Kuřátka", repertoární hra divadla Akropolis, se hrála 22. února, 1. a 8. března. O úspěch této hudební veselohry se zasloužili: Rudolf Bandoch, Boža Kalová, František Zetek, Slávka Rutová, Vojta Taranza, Mirek Haramach, Jára Pospíšil, Gábi Havlásková, Ota Luska, Vilém Kalod, Lída Šnajdřová, Darka Kvapilová, Lída Srbová a další nejmenovaní jako svatební družičky. Účinkoval baletní soubor Máši Cvejčkové z Brna. Zpěvy nastudoval a

řídil Karel Jarolím. Hrál 14 členný salonní orchestr p. kapelníka Eduarda Pecha. Mládež neměla na toto představení přístup. Předprodej byl tradičně u Švehlů.

19. března 1942 byl uveden večer s názvem "Život našich předků v Bílovicích, jejich způsob života, mluva a památky po nich". Pořad sestavili: Alois Kala a Václav Polák. Dále Miloslav Procházka, Božena Neumannová a další. Pořad řídil Václav Polák.

V neděli 26. dubna, 3. května a 10. května 1942, byla sehraána další opereta autorů J. Lukase a M. Jaroše s hudbou Eduarda Ingríše - „*Okolo rybníka*“. V titulních rolích účinkovali: Josef Krejčí, Věra Ambrožová, Jára Pospíšil, František Zetek, Vojta Taranza, Walter Meluzín, Marie Hlaváčová, Boža Kalová, Darka Kvapilová, Mirek Haramach, Jaroslav Kubáč a další hoši a dívky v národních a bílovických krojích. Sbory mužů a žen, sólové zpěvy nastudoval ing. Beňa Vacek, hrál jazz - orchestr Františka Kociny z Brna s dirigentem Antonínem Skoupým. Mládež neměla přístup. Předprodej opět u Švehlů.

27. května 1942 provedla československá odbojová skupina atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Nastaly další represe vůči obyvatelstvu, byla vypsána odměna na dopadení atentátníků Jana Kubiše a Josefa Gabčíka. V protektorátě bylo vyhlášeno stanné právo. Popravy se konaly bez soudního přelíčení. Okupačnímu režimu se však nepodařilo zlomit odbojného ducha českého národa. V těžkých ztrátách a porážkách Německa na východní frontě spatřoval český člověk nevyčerpatelnou sílu ruské armády. V důsledku těžkých ztrát a porážek na východní frontě vyhlásil Adolf Hitler totální mobilizaci Německa a materiálních a lidských zdrojů okupované Evropy. Stupňovala se snaha udržet protektorát jako klidné zázemí. Ale Čechy a Morava se nestaly bezpečným zázemím, o čemž svědčilo sílící odbojové hnutí. Novým zastupujícím říšským protektorem byl jmenován Kurt Daluege 4. 6. 1942.

Již na začátku září r. 1942 sehraali mladí ochotníci v režii Františka Olejníčka divadelní hru bří. Mrštíků „*Maryša*“. Maryšu vytvořila Milada Svobodová, Francka - Zdeněk Kroupa, Vávru - Mirek Olejníček, Barču - Tonička Zdražilová. Dále hráli: Vilém Kalod, Vlasta a Růžena Holubovy, Jarka Němcová, Lída Srbová, Eva Olejníčková, Antonín Dvořák, Zdena Pauřková a další. Když pí. Zdena Křižanová do dnes vzpomíná na pořádnou facku, kterou ve hře dostala v r. 1928 v režii ing. Rudolfa Prachaře, tak dnes vzpomíná pí. Lída Kalodová, jak bylo velmi bolestivé pro Toničku Zdražilovou provdaná Večeřová, když byla od Francka šlehnuta provazem. S divadelním představením se hostovalo v Bosonohách. Bydlelo se po soukromí a za krásného počasí bylo představení odehráno v kyjovských krojích. Představení napovídala Amálka Pařizková. Milada Svobodová a Zdeněk Kroupa se stali později manželi. Zdeněk Kroupa po válce vystudoval operní zpěv, stal se členem opery Státního divadla v Brně a později až do ukončení kariéry působil v Rakouském Linzi.

11. října 1942 byla sehraána veselohra autora Viléma Wernera „*Srdce na uzdě*“, která slavila úspěch na scéně Městských divadel pražských. O úspěšné provedení této hry se v Bílovicích zasloužili: Boža Kalová, Marie Hlaváčová, Libuše Olejníčková, Mirek Haramach, Vojta Taranza, Polda Chromý, Josef Šenkýř j. h., František Zetek a Slávek Kala, který představení režíroval.

Do dnešních dnů si pamětníci uchovali vzpomínku na provedení nejmantičtější operety skladatele Franze Lehára „*Země úsměvů*“. Opereta byla uvedena 1. a 8. a 15. listopadu 1942. V režii Slávka Kaly v titulních rolích účinkovali: Míla Ledererová j. h. členka Zemského divadla v Brně, Otakar Janků j. h. člen Městského divadla v Plzni, Kamila Poláčková-Kramperová j. h. bývalá členka Městského divadla v Plzni, jihočeského divadla v Českých Budějovicích a Velké operety v Praze žijící od roku 1941 v Bílovicích, dále účinkovali: Arnošt Moser, František Zetek, Ladislav Daněk, Karel Hrdlička, Mirek Haramach, Walter Meluzín, Miloš Taranza, Boža Kalová, Darka Kvapilová, Zdena Hružová, Marie Krejčí, Libuše Olejníčková, Věra Dudková a další nejmenovaní, kteří vytvořili evropské a čínské služebnictvo. Tance nastudovala Kamila Poláčková-Kramperová, hrál salonní orchestr Františka Kociny z Brna a dirigent byl Antonín Skoupý j.h. Předprodej byl opět u Švehlů a také u pí. Trnkové na Havlíčkově ulici. Čistý zisk z představení byl věnován k podpoře vybudování mateřské školy v Bílovicích. Představení napovídala Amálka Pařizková.

Rok 1943. Jeho divadelní sezona začala již 3. ledna divadelní hrou od Ladislava Stroupežnického „*Naší furiantí*“. Scénu navrhl Rudolf Bandoch a v režii ing. Rudolfa Prachaře účinkovali: František Olejníček, František Zetek, Vilém Wunsch, František Kartous, Rudolf Bandoch, Karel Malenda, Mirek Olejníček, Karel Buchtel, Walter Meluzín, ing. Rudolf Prachař, hela Kozlová, Růžena Holubová, Ludmila Srbová, Gábi Havlásková, Darka Kvapilová, Vilém Kalod a celá řada dalších jako muzikanti, čeled, sousedy, děti, kteří se snažili ukázat obraz české vesnice v Honicích v jižních Čechách v roce 1869. Představení se opakovala pak ještě v neděli 10. ledna a v neděli 17. ledna 1943. Předprodej byl opět u Švehlů. S velkým ohlasem se také setkala pohostinské účinkování divadelního spolku „*Beseda*“ z Maloměřic s operetou „*Princezna z cirkusu*“ od autora Karla Baláka.

V neděli 13. června 1943 se konalo divadelní představení odehrávající se v prostředí přímořského severu „*Proud*“ od Maxe Halbeho na scéně Waltera Meluzína a v režii Karla Faity j.h. z jihočeského divadla v Českých Budějovicích. Děj hry je rodinné drama rodiny Doornů. Titulní roli Filipinu Doornovou vytvořila Ludmila Daňková, její syny, - Petra - Vojta Taranza, Jindřicha - Slávek Kala, - Jakuba - Walter Meluzín. Reinholda Uhrischze hrál Karel Fait j.h., Renátu - manželku Petra Doorna - Božena Kalová a dívku Hanu - Lída Srbová. Postavu panovačné tvrdé ženy, utvářenou drsným přímořským severským prostředím, tak odlišné od všech předcházejících rolí, ukončila svoje velmi úspěšné 20 leté působení na ochotnickém jevišti pí. Ludmila Daňková. Inspicent představení, tak jak celé řady představení v předcházejících letech byl její manžel Ladislav Daňek. Napovídala Amálka Pařizková a předprodej byl u Švehlů. Na divadelní představení, která se za okupace hrála v sále u Nečasů se prodávali také vstupenky na stání, aby se uspokojil značný zájem o divadelní představení.

Pro divadlo nadšená a skvělá ochotnická herečka pí. Božena Svobodová nastudovala s dětmi a mládeží pohádku se zpěvy „*Hastrman*“, od autorů Jana Berana a Rudolfa Robla. Účinkovali: Božena Svobodová st. a ml., Magda Menšíková, Libuše Kalová, Hela Hlaváčová, Irena Drašlová, Marie Adámková, Boža Kotolová, Anna Pisařková, Bolek Zlámal, Jan Taranza, Norbert

Kapitán a celá řada dalších vzpomínají na písničky např. kluci zpívali — ...
Hastrmane tatrmane, dej nám kůži na buben, budeme ti bubnovati, až pole-
zeš z vody ven ...

Hastrman: Tak jen rychle do šití, měsíček mě posvítí, ušiju si šaty krásné než
měsíční světlo zhasne. Na své svatbě veselé, prázdnit budu korbele, Tonička
mou ženou bude, jak odkvetou růže rudé . . .

Žabáci: Vodička tě kolíbá, hastrmánku spi, by tě někdo vyrušil, žabák to ne-
strpí . . .

Děti: Svatá láska mateřská, poklade ty skvoucí, zachovej nás národu, drahé
vlasti naší, která pohled nadějí ke svým dětem vznáší . . .
a mnoho dalších.

Škola rovněž přispívá svojí kulturní činností. Paní učitelka Anna Stehnová,
učitel Ladislav Kolář a pí. Božena Svobodová s žáky roč. 1933 i mladšími při-
pravili „*Květinovou besídku*“. Pí. Růžena Kotolová vyráběla z krepového pa-
píru květinové kostýmy. Síla např.: růži, tulipán, zvonek, fialku, macešku, ka-
rafiát, břechtan, kopřivu a další. Svými schopnostmi k vytvoření doplňků uplat-
nil svoje dlouholeté zkušenosti z loutkového divadla zubař pan Jaroslav Kapi-
tán. Učinkovali: Anna Pisaříková, Marie Adámková, Irena Drašlová, Jiřa
Němcová, Zdena Smejkalová, Liba Kalová, Hela Hlaváčová, Jan Taranza,
Norbert Kapitán, Boženka Kotolová, Boženka Svobodová dodnes vzpomínají
na nacvičování písniček u Svobodů v Husově ulici. Hodně písniček jim do
dnešních dnů zůstalo v paměti. Např.: Já jsem zvoneček, modrý kvíteček
rostu v poli v lese ..., fialinka v poupěti, sotva se rozvíje, na zahrádce zavoní
..., já jsem ten tulipán, já tu budu stávat sám..., růže, růže červená, kdo tě
trhá, píchne ho do palečku bílého..., Trávo, trávo zelená, kdo tě bude žít..., a
Kopřiva zpívala: ach já tu nebudu, já od vás pryč půjdu, ach já tu nebudu já
půjdu pryč, a mnoho dalších písniček. Z vyprávění své babičky si pí. Ludmila
Skoupá pamatuje, že tyto písničky se už zpívaly na školní besídce pro letní
hosty kolem r. 1900 pod vedením učitele Josefa Pokory, a také si pamatuje,
že si je babička zpívala.

Pohádku „*Za pokladem*“ nastudoval učitel Ladislav Kolář s žáky a žáky-
němi ročníku 1930 za spoluúčinkování starších i mladších žáků. Učinkovali:
Zdena Daňková, Věra Hanušková, Dana Lázníčková, Eva Olejníčková, Marta
Poláková, Lída Dosedělová, Soňa Svobodová, Alena Wenigová, Milada
Smejkalová, Eva Havlíčková, Draha Plusková, Milada Benešová, Eva Ber-
hádová, Běda Jurníkl, Zdeněk Fuks, Mirek Band'och, Milan Kratina, Franta
Kříž, Jara Večeřa, Ivan Drahovzal, Milan Dupal, Norbert Kapitán a řada další-
ch a ti nejmladší hráli skřítky. Na dochované fotografii je 45 účinkujících. V
režii Slávka Kaly byla sehraána činohra „*Parfém mé ženy*“ a opereta Jára
Beneše „*Na tý louce zelený*“, hostovali: Míla Ledererová, Kamila Krampero-
vá, Otakar Janků. Obě představení napovídala pí. Amálka Pařízková. Hudba,
Beňa Vacek. V zimních měsících roku 1943 a 1944 v režii Slávka Kaly se při-
pravuje divadelní představení „*Vše pro maminku*“, na které vzpomíná Mirek
Band'och st.. Titulní roli matky vytvořila Božena Kalová dále Mirek Band'och,
Jara Tesař, Ivan Drahovzal, Slávka Dudková, Dana Žíková, Dana Lázníčko-
vá, Věra Hanušková, Eva Berhádová, Marta Poláková a další žáci ročníku
1930. Marta Poláková vzpomenula té veselejší části představení, když děv-
čata stála po boku chlapců, střídavě ho hladila každá po tváři a zpívala ... je

to trefa, není to trefa... a některá měla dát chlapci pohlavek. Narežírováno
bylo, že chlapci vždy uhnuli tolik, že mu shodily jen čepici. Mirek Band'och
zavzpomínal nad závažností textu pronášeného nemocnou matkou, když děti
s kamarády převzali její povinnosti..., když máme takovou mládež, nemusíme
mít obavy, že naše vlast zanikne!

Na přibližování fronty k československým hranicím, odpověděl okupační
režim úsilím, vybudovat na území Moravy rozsáhlá bezpečnostní opatření.
Byla vyhlášena pracovní povinnost pro muže od 16 - 55 let. Čeští občané byli
donuceni kopat zákopy na Moravě a v Rakousku. I přes tato opatření se v
Bílovicích hraje 27. února, 5. a 12. března 1942, opereta „*Ostrov milování*“
autorů: Karla Melíška, hudby Josefa Steblizkého a zpěvní texty od pánů
Melíška a Mottla. Scénu navrhl Oldřich Anton a v režii Slávka Kaly účinkovali:
ing. Rudolf Prachař, Věra Ambrožová, Helena Kozlová, Berta Švábenská,
Vojta Taranza, Božena Kalová, Karel Jarolím, Frant. Zetek, Vilém Wunsch,
Karel Buchtl, Gusta Polák, Josef Bartoloměj Janyška, Rudolf Band'och a Slá-
vek Kala. Tancil soubor školy Lídy Hyprové z Brna, hrál Jazz -orchestr Frant.
Kociny z Brna s dirigentem Antonínem Skoupým j.h. Zpěvy nastudoval pan
Otakar Pokoj j.h. korepetitor Zemského divadla v Brně. Představitelka Elisy
pí. Věra Ambrožová vzpomíná na krásné melodie v této operetě např.: Tvůj
bílý šátek mě zpátky nezavolá ... při loučení s pilotem Hausenem v podání
Karla Jarolíma, (musel mít vyšší podrážky u bot, aby byl vyšší) a také na pi-
seň maharadží v podání Frant. Zetka ... až na březích Gangu uvidíte západ
barvy karmínů, ze zbořelých chrámů uslyšíte zpěvy starých brahmínů ...
Rabín: Tmou tygr mihne se, kdo má nohy vyhne se, tygra nemá nikdo za
krkem rád... jsme si zanotovali společně s Mirkem Band'ochem. Mirek se
chodil dívat na divadelní zkoušky, jeho táta hrál ve hře milionáře a také maji-
tele baru. A František Zetek tuhle píseň u nás doma často zpíval a tak mě
ten „tygr“ zůstal jako malému klukovi v paměti. Předprodej byl tradičně u
„Švehlů“. Toto představení mělo nejdražší vstupné za doby protektorátu a
sice: I místo 20 K., II místo 18 K., III místo 15 K a stání 10 K.

V režii arch. Vladimíra Beneše bylo ještě sehraáno divadelní představení
od Moliéra „*Lakomec*“ v hlavní roli Gustav Polák. Představení napovídala
Amálka Pařízková.

A divadelní činnost byla ukončena. Již v letních měsících r. 1944 byl sál u
„Nečasů“ proměněn v ubytovnu pro nasazené dělníky pro adamovské a bla-
nenské strojírny. S vývojem válečných událostí na východní a západní frontě
a s přibližováním se fronty k Bílovicím v jarních měsících r. 1945, zaměstná-
valy občany jiné starosti. Dne 24. dubna 1945 dopadly na nádraží první letec-
ké bomby. Následujícího dne byly Bílovice v bojové linii a největší útok byl v
neděli 29. dubna. 30. dubna 1945 v ranních hodinách vstoupili do Bílovic so-
větští vojáci a toho dne byla obec osvobozena. Dne 8. května 1945 ustaly
kruté boje a začala se psát nová kapitola světových dějin a lidé věřili, že po
nesmírném utrpení budou žít klidněji a radostněji.

Pokračování příště

*Sdělení čtenářům o historii divadla. Divadelní činnost jednoty Čs. Orla bu-
de věnována samostatná kapitola z toho co se dochovalo.*

Vladislav Kala

Ohlédnutí za činností Klubu důchodců

Klub důchodců při OÚ v Bílovicích nad Svitavou, je samostatnou součástí Kulturní komise. Svým příznivcům umožňuje prožít v prostorách klubovny pěkné chvíle při besedách, přednáškách a různých akcích, které připomínají výročí apod.

Mimo jiné se těší velikému zájmu pořádání zájezdů, které jsou oblíbeny a hojně navštěvovány. Snažíme se volit program, který náročností zvládnou i méně zdatní účastníci a přitom nejsou ochuzeni o bohaté dojmy.

Pro představu uvádíme, co jsme si při zájezdech za posledních 10 let, doma i v zahraničí prohlédli. Účastníkům také chceme oživit vzpomínky. Další činnost KD zhodnotíme při jiné příležitosti.

1991

Rakousko Maria-Zell - poutní místo

Nové Město nad Metují - zámek, Náchod - zámek, Babiččino údolí a Staré bělidlo, Kutná Hora - památky, Sedlec - Tabáková továrna.

1992

Rakousko - Vídeň - pamětihodnosti, Kapucínská hrobka

Hluboká - zámek a galerie, Červená Lhota - zámek, Lány - obora a hřbitov, Poděbrady, Čáslav, Jindřichův Hradec, Tábor - prohlídka měst.

1993

Lysice - zámek, Senetářov - nový kostel, Blansko, Kunštát - prohlídka měst, Buchlov - hrad, Buchlovice - zámek, Telč - město a zámek, Slavonice - městská rezervace, Lednice - zámek a skleník, Valtice - zámek, Polsko za nákupy

1994

Karlštejn - hrad, Křivoklát - hrad, Litomyšl - zámek, Hrádek u Nechanic - zámek, Chlum - památník Bitvy u Hradce Králového, Hradec Králové - okruh městem, Polsko za nákupy

1995

Rakousko - Maria Dreichen - poutní místo, město Horn

Bouzov - hrad, Javoříčské jeskyně, Velké Losiny - papírna, Žleby - zámek, Slatiňany - zámek a muzeum, Milotice - zámek, Slavkov - zámek, Žuráň - památník

1996

Rakousko - Rosenberg - hrad, Zwettl - Cisterciánský klášter, Melk - Benediktinský klášter

Rájec n/Svit. - zámek, Boskovice - zámek, Lešná u Zlína - zámek a ZOO, Rakousko - Laa a n. Th. - prohlídka města, Falkenstein - hrad, Vídeň - památky

1997

Rakousko - Göttweig - Benediktinský klášter, Krems - město

Bítov - hrad, Sychrov - zámek, Hrubý Rohozec - zámek, Dvůr Králové - Safari a město, Vranov n/Dyjí - prohlídka zámku a města

1998

Buchlov - hrad, Buchlovice - zámek, Velehrad - kostel, Střílky - barokní hřbitov, Kroměříž - zámek a parky, Kyjov - prohlídka města a stavění máje

1999

Křtiny - poutní barokní kostel, Jedovnice - rekonstruovaný kostel, Moravský kras - Macocha - prohlídka

2000

Javorník - zámek, Zlaté Hory - prohlídka města, Rejvíz - prohlídka řezbářských prací, Lázně Jeseník - procházka lázeňským areálem

2001

Český Šternberk - hrad a zámek, Průhonice - prohlídka zámeckého parku

V průhonickém parku. Foto: Klub důchodců

Jménem všech příznivců Klubu důchodců děkujeme členům Obecního zastupitelstva v Bílovicích, kteří kladným postojem k naší práci nám pomáhají realizovat činnost pro naše starší spoluobčany.

Věříme, že i vy milí spoluobčané se k nám připojíte a těšíme se na vaši účast.

Za KD B. Kotolová, J. Bílek

DOVOLENA

Prázdninová pohlednice - Římov

Při našich toulkách po jižních Čechách jsme navštívili mnoho kouzelných vesniček a městeček. Jedním z nich byl i Římov. Chtěli jsme se seznámit s místem, které pravidelně navštěvují naši přátelé z Chorvatska. Všichni, kteří se s nimi stýkáme, víme, že tam jezdí velmi rádi. Vůbec se nedivím.

Římov, pohraniční městečko na ostrohu nad hlubokým údolím řeky Malše, byl, tak jako všechny pohraniční lokality, zanedbaný a devastovaný. Nyní rozkvétá, tak jako ostatně celé jižní Čechy. Všude jsme obdivovali nově renovovaná světská i církevní historická místa. A bylo opravdu co obdivovat. V Římově to bylo trochu jiné. Obdivovali jsme nejen zvelebované městečko, ale také člověka.

Městečko Římov bylo založeno v roce 1359 v nádherné krajině. Má vzácný kostel s loretou a ambity, které byly v minulosti volně přístupné, ale dnes je možný pohled pouze přes mříže, jako všude jinde. Má známou kalvarii z roku 1650-1705 zbudovanou jezuitou, v krásně renovovaném starém domě je radnice s malou galerií a informačním centrem. Nechci však mluvit o historii a památkách (od toho jsou povolnější), ale o lidech.

V galerii nám paní s hrdoostí povídala o městečku a mimo jiné nám doporučila shlédnout nově otevřenou výstavu mašinek. Přiznám se, že to není zrovna obor, který mě zajímá, ale naznali jsme, že to bude zajímavé pro noučata a tak jsme šli. a dobře jsme učinili.

Výstava je umístěna v nově opravené roubené chalupě - nejstarší v okolí. Při jejím slavnostním otevření byli přítomni nejen představitelé obce, ale také místní pan farář, který tomuto konání požehnal. Je to velká sbírka modelů vláček od výrobců celého světa, kterou vlastnili manželé, římovští občané. Modely sbíral 30 let a nyní je nezištně věnovali městečku. Sběrka je tak rozsáhlá, že její instalace není dosud ukončena. Paní průvodkyně - dárkyně prohlásila: „Do hrobu si ji neodnesem a tady bude sloužit k poučení i potěšení“.

Dozvěděli jsme se od ní spoustu zajímavých informací, mimo jiné také to, že mašinky mají k Římovu úzký vztah. Odtud pochází F. A. Gerstner, autor a stavitel první koněspřežné dráhy na evropském kontinentu z Českých Budějovic do Lince. Protože vzhledem k obtížnému terénu koňka Římovem vést nemohla, měl zde stavitel alespoň projekční kancelář. Některé části projektu jsou také součástí výstavy. Pozůstatky této jedinečné stavby jsou naší národní technickou památkou.

Také jsme se dozvěděli, že 2 km od Říмова, u silnice do Českého Krumlova, je původní přepřahací stanice. Sestává ze tří budov v dezolátním stavu, které původně sloužily jako zájezdní hostinec, přepřahací stanice a stáje. Tuto stanici prý koupili mladí manželé a chtějí ji uvést do původního stavu. Oprava je vyčíslena na 30 milionů. Na otázku, zda jsou tak motivováni dostala zápornou odpověď. Mají prý spoustu pro věc zapálených přátel v zahraničí a ti jim pomáhají shánět dotace od různých nadací. „Bude to záslužný čin“, poznamenala paní průvodkyně. (Stanici jsme navštívili - jedna z budov má střechu v neutěšeném stavu, zbývající dvě jsou pouze obvodové zdivo na spadnutí). Znáám mnohé, kteří by jistě zpochybňovali nezištnost tohoto skutku a viděli spíš budoucí možné zbohatnutí. To já nevím, ale spíš vnímám ty nebetyčné starosti, které tito manželé dobrovolně a se zápalem podstupují. Je to čin hodný obdivu a přeji jim úspěch.

Když jsme při odchodu děkovali, nešetřili jsme chválou ani obdivem. Paní průvodkyně byla velmi dojatá a všechny přítomné děti obdarovala lízátky.

Odcházel jsem mlčky a plni dojmů. Srovnávali jsme. Jaké mají asi pocity a dojmy naši přátelé z Chorvatska při srovnání Bílovice - Římov? Společnou máme snad pouze zlodějnu. V Římově prý se krade stejně jako u nás.

Aby obec rozkvétala, zřejmě nestačí dobrý starosta, případně zastupitelstvo, ale také občan. Obě složky asi musí pro svoji obec pracovat nezištně, umět něco obětovat a být na svou obec náležitě hrdí. S touto přirozenou hrdoostí jsme se setkali i v jiných vesnicích a dokonce i u dětí.

Vím, že toto vše zní pro dnešní dobu naivně a přežitě, ale přesto to v těchto krajích funguje. A tak se ptám: „Jací jsme my všichni bílovičtí občané?“
Jitka Cívková

CESTOVÁNÍ

Kterak za jeden den vše podstatné z Londýna vidět

Vážení přátelé,

pokud by vám někdo tvrdil, že Londýn je příliš velká osada na to, aby bylo možno za jeden den shlédnout ty nejdůležitější památky, nevěřte mu. Mluví z něj buď neznalost nebo závist, nebo (a to nejčastěji) vyplnil celý svůj pobyt v Anglii soustavným cestováním z Cardiffu do Liverpoolu a zpět. Zvu vás na bleskovou (rozuměj jednodenní), víceméně pěší prohlídku Londýna.

Předem si dovolím upozornit, že vás nebudu nudit nadměrným množstvím historických dat, protože z vlastní zkušenosti vím, že zhruba u třetí navštívené památky je už každému celkem jedno, kdy že vlastně byla postavena. Na cestu vyrazíme z místa, které asi spousta Čechů dobře zná a to z autobusového nádraží Victoria Coach Station. Autobusy jedoucí z Brna do

Londýna vás totiž vyloží právě tady. Budete se divit, ale právě tohle nádraží je ideálním výchozím místem pro okružní cestu centrem Londýna (mimochoodem i když je toto autobusové nádraží jedním z hlavních ve městě a dostanete se odtud v podstatě kamkoli v Anglii, je neporovnatelně menší než Zvonarka!). V případě, že sem nehodláte cestovat přímo od nás, je kousek dále i zastávka londýnského metra nazvaná překvapivě Victoria Station. (pro znalce dodávám, že se jedná o „žlutou“ linku Circle line. Proč žlutou pochopí každý, kdo nahlédne do plánu metra.) Na nádraží si navíc můžeme vyzvednout i podrobnou mapu centra města, která je k dostání zdarma u každého kiosku a bude se vám velice hodit.

Londýn jako takový je rozdělen na část zvanou City (to je právě ta, kterou hodláme prozkoumat) a potom dalších 32 tzv. Districtů. Žije zde podle ročního či denního období asi 7-9 mil. obyvatel, což je téměř tolik jako v celé České republice. Ale to nás nemusí vůbec znervózňovat, protože si to stejně po chvíli ani neuvědomíme a raději se hned vydáme na obhlídku centra. Z nádraží se tedy dáme po Buckingham Palace Road až dojdeme na křižovatku s Victoria Street (nebojte se, že uvádím bez dalšího jenom názvy ulic - značené je v Londýně natolik dokonale, že to bude úplně stačit). Tady odbočíme a už se můžeme začít rozplývat nad krásami Londýna. První významnou stavbou kterou uvidíme po naší pravé straně (mírně schovanou za restaurací McDonald's) nebude nic menšího než typicky černobílá stavba 93 m vysoké Westminster Cathedral, samotné centrum křesťanstva v Británii. Její interiér je tvořen zajímavou kombinací stylů, přesně podle toho, jak jednotlivým mecenášům stavby postupně docházely peníze.

Ale příliš se nezdržujeme, máme toho před sebou ještě dost a dost. Vráťme se tedy na hlavní ulici a pokračujeme po ní směrem k Temži (které Angličané říkají The River - řeka). Už po několika desítkách metrů se před námi otevře pohled, o kterém si dovolím tvrdit, že jej zná každý - Parlament včetně Big Benu. Zde sídlí obě komory britského parlamentu. Houses of Parliament, nebo-li česky Domy Parlamentu začaly růst na břehu Temže už někdy po roce 1000, ale nejvíce se na nich v kladném slova smyslu podepsal (jako ostatně na spoustě památek v Londýně) Vilém Dobyvatel. Vstup dovnitř je povolen a to v době kdy probíhá zasedání sněmoven. Na Parlament se můžete podívat i netradičně z druhé strany (takže budete mít Big Ben napravo od Parlamentu) a to pokud se vydáte přes řeku po mostu Westminster Bridge.

A to ještě spousta lidí netuší, že jen přes ulici naproti Parlamentu se nachází snad neslavnější chrámová stavba na ostrovech - Westminster Abbey. Parlament dříve zasedal právě zde, probíhala zde korunovace panovníků, jsou zde pochováni neslavnější Britové. V těchto místech můžeme historii do slova cítit všude kolem sebe.

O kousek dál od Opatství si určitě také všimnete tzv. Millenium Whell, což je obrovské „ruské kolo“, které by mohl park v Prátru jenom tiše závidět a z kterého je údajně nádherný výhled na celý Londýn. Nevím, nikdy jsem jízdu neabsolvoval a tudíž ani nemohu sloužit informací, kolik by tak stálo jedno takové svezení kolem dokola.

Nyní si můžeme vybrat. Buďto se vydáme po nábřeží a budeme moci pozorovat přímo neuvěřitelné změny úrovně hladiny Temže v závislosti na příli-

vu a odlivu. Ano, je to skutečně tak, že ještě v centru Londýna je mořský příliv na řece Temži více než patrný a zejména pak udivující je rychlost s jakou během několika minut hladina stoupne či klesne. Druhá varianta je, že se vydáme ulicí, která se jmenuje Parliament Street, přičemž posléze se změní na Whitehall. Tady narazíme uprostřed silnice na Cenotaph War Memorial u kterého se pravidelně schází britští váleční veteráni a bude tedy docela určitě zasypán květenou. Po levé ruce je odbočka na Downing Street, kde jak známo v čísle popisném 10 sídlí britský premiér (či donedávna premiérka). Sem vás sice nepustí, ale zato se můžete vyfotografovat s některým přítomným „bobíkem“, neboli policistou. Londýnští bobíci jsou si dobře vědomi toho, že jsou jednou z hlavních turistických atrakcí Londýna a na požádání vám skutečně ochotně zapózuji před objektivem fotoaparátu. Na této ulici je také spousta domů patřících armádě, ale nikdy jsem nepochopil (pravda, ani jsem po tom nějak usilovně napátral), co je příkladně ministerstvo, co generální štáb a co třeba jenom historická vojenská budova.

HMS Belfast. Foto: Ing. V. Kratina ml.

Ale to už se blížíme k naprostému centru Londýna, totiž k Trafalgar Square. První co vás zde zarazí je naprosto neuvěřitelný počet holubů. Jsou skutečně všude, až máte málem obavu někam šlápnout. Londýnská radnice jim údajně vyhlásila boj, ale když uvážíte kolik prodejců zobání by přišlo o práci, tak to asi nebude tak žhavé ... Jinak pochopitelně rozlehlý sokl (v jehož každém rohu je kamenný - či jaký vlastně - lev o velikosti nákladního automobilu). V horní části náměstí je britská Národní galerie, možná jedna z nejlepších na světě, kde znalec malířství může klidně strávit celý den, jelikož zde najde originály m. j. od Van Gogha, Rubense, Raphaela či da Vinciho. (Drobná poznámka pro tuzemce - vstupné se zde neplatí).

Z Trafalgar Square se po Haymarket nebo Regent Street přemístíme na Piccadilly Circus. Tohle náměstí určitě také znáte minimálně z fotografií, zejména pak díky obrovským světelným reklamám umístěných na stěně jednoho domu ve vrcholu náměstí. Ale je zde i údajně velmi známá socha Erose a především pak spousta obchodů (myslím, že jeden z nich vlastní Elton John a prodává zde věci, které nashromáždil za svou dlouhou kariéru). Určitě zde také najdete spoustu umělců a „umělců“, snažících se přivydělat na přihlouplých turistech (pohřichu většinou z Ameriky). Pozor tedy: i za fotografii např. se zajímavě nalíčeným mimem jsou očekávány nějaké drobné.

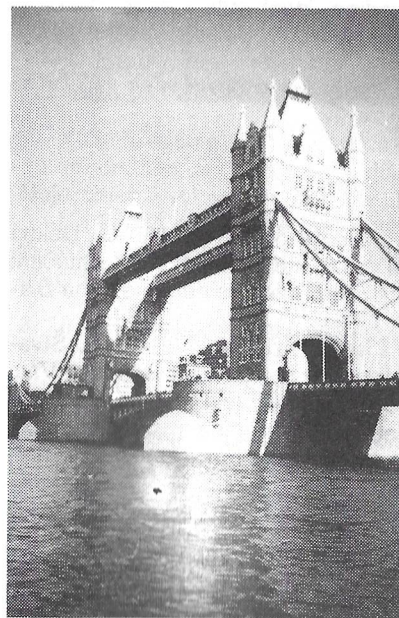
A nyní už se začneme vracet zpět. nejlépe přes Green Park, kde si navíc můžeme i odpočinout a uspořádat malý piknik. První co vás v parku zarazí je obrovské množství krotkých stříbrošedých veverek, které jsou podstatně větší než ty, které znáte z okolí hájenky Lišky Bystroušky. Vstup na trávník je pochopitelně povolen a navíc se všude možné povalují plážová lehátka. Ovšem pozor. Nenechte se zmýlit jejich zdánlivou opuštěností. Jak asi už mnoho Čechů (včetně několika z Bílovic) zjistilo, právě v okamžiku, kdy se chystáte pohodlně natáhnout na lehátko, přitocí se k vám zřízenec a bude požadovat patřičný obnos jako půjčovné. Předpokládejme, že zrovna těch 80 penců máme (nebo že ze zřízence se vyklube krajan, který nám poplatek promine) a pro dnešek můžeme začít relaxovat bez rozčilování.

Ale nezdržujeme se příliš, navíc když už téměř před námi, mírně schovaný za kruhovým objezdem a sochou Queen Victoria Monument je další londýnský skvost - Buckingham Palace - sídlo britské královské rodiny. Pokud budeme mít štěstí, můžeme o půl dvanácté dopoledne vidět jednu z hlavních atrakcí, totiž výměnu stráží. Ale řeknu vám, ono stačí i pozorovat jenom obyčejného vojáka na stráží, obřadně rázujícího tam a zpět, přičemž každou obrátku provádí natolik komplikovaně, že se budete ještě dlouho dobře bavit. Do paláce není vstup povolen i když to není tak dávno, co některé části byly otevřeny pro veřejnost, za účelem shromáždění peněz na opravu dalších památek (ovšem zlí jazykové tvrdí, že v Británii najdete několik památek s bohatěji zdobeným interiérem).

A to je v podstatě vše, co jsme v této části Londýna mohli vidět a je na čase přesunout se malinko severovýchodně, nad pravý ohyb Temže. K tomu přesunu je ideální opět využít metro. Kousek od Buckingham Palace je zastávka St. James's Park nám již dobře známé žluté Circle Line. Nasedneme tedy do soupravy a po několika minutách jízdy (a pěti zastávkách) vystoupíme na Mansion House. Poté co se vymotáme z metra můžeme vyrazit jakoby malinko zpět po ulici zvané Cannon Street (opět si neodpustím jednu drobnou poznámku: právě teď se nacházíme jenom kousek od nádraží Liverpool Street, na kterém jsme v minulém díle našeho putování po Anglii přestupovali na vlak do Cambridge). Ale na podobné úvahy už opět nebudeme mít čas, protože se před námi objeví bílá monumentální stavba St. Paul's Cathedral (nebo chcete-li česky: Katedrála sv. Pavla). Ač se to na první pohled vůbec nebude zdát, katedrála má půdorys kříže, jako ostatně většina kostelů v Anglii. Asi vůbec budete mít problém ji do toho svého pohledu vměstnat, ovšem při délce 178 m se není čemu divit. Pokud zaplatíte vstupné a vystoupáte až do obrovské kupole, můžete mimo jiné s někým vyzkoušet efekt tzv. šeptající galerie, kde budete přesně slyšet slova vašeho kolegy, šeptajícího do stěny na naprosto opačné straně kupole.

A nyní už se vydáme zpět po Cannon Street a Great Tower Street abychom po několika málo minutách dorazili k další velké londýnské památce: kamennému gradu Tower of London. Původně sídlo Viléma Dobývatele, později vězení a dnes tuším pokladnice, kde jsou umístěny královské klenoty. Ale nerad bych se mýlil, uvnitř jsem osobně nikdy nebyl. Co musí následovat jenom kousek od Tower of London pochopitelně každý uhodne. Je to skutečně Tower Bridge, jeden z neznámějších mostů přes Temži a dovolím si tvrdit i v Anglii a možná i na světě. Dvě typické kamenné věže pozná každý a tak jen připomenu, že se jedná o most se zvedacím zařízením, umožňující vjezd velkých lodí. Ostatně při troše štěstí můžete vidět zvedání mostu ještě i dnes. Ve věžích je umístěno i jakési muzeum, ale vzhledem k tomu, co nás ještě čeká na závěr, to dnes oželíme.

Pokud se totiž podíváme z mostu proti proudu uvidíme u pravého břehu Temže (tedy po naší levé ruce) zakotvené skutečné ocelové monstrum, křižník u druhé světové války HMS Belfast (tajemnou zkratkou HMS jsou označeny všechny britské lodě a znamenají Her Majesty Ship, nebo-li „Lod' jejího veličenstva“). Asi neznámějším počinem tohoto válečníka bylo potopení německé bitevní lodí Scharnhorst v roce 1943. Tady mohou zejména pánové strávit doslova celý den, jelikož lod' je to skutečně gigantická a přístup je povolen snad úplně všude od dělových věží, přes kapitánský můstek až do strojovny. Mně osobně pak přes veškeré znalosti fyziky nebylo příliš jasno, jak se taková budova, postavená z plátů železa místy až 30 cm silných, vlastně může udržet na vodě.

Tower bridge. Foto: Ing. V. Kratina ml.

Ale to už se konečně blíží závěr našeho dnešního setkání v Londýně. Ještě se vydáme kousek proti proudu po nábřeží zvaném The Queen's Walk (tedy královnina procházka) až k mostu London Bridge a tady se můžeme rozejít. Určitě si ale ještě všimnete poslední, velice podezřelé okolnosti. Najednou zjistíte, že všichni pánové kolem vás jsou v obleku a dámy v decentních kostýmech. Takhle se totiž na první pohled projevuje skutečnost, že Londýn je opravdovým bankovním centrem dnešního světa. Všichni tihle lidé totiž s naprostou určitostí pracují jako bankovní úředníci. Jiné zaměstnání (a tedy i jiné oblečení) se zde prostě nevyskytuje.

Pokud se Vám zdá, že jsme ještě nestihli navštívit muzeum voskových figurín Madame Tussaud, nakouknout do svatostánku fotbalu Wembley Stadium (mimořádně toho času v rekonstrukci), obhlédnout tenisové dvorce All England Clubu ve čtvrti Wimbledon, prozkoumat bohaté letecké mu-

zeum RAF v Hendonu nebo moje oblíbené Imperial War Museum blízko centra, máte naprostou pravdu. Ale do jednoho dne se už více směstnat nedá a budete opravdu rádi, že pro dnešek to máte za sebou.

I když faktem je, že existuje metoda jak celé dnešní putování podstatně zjednodušit pro méně zdatné. Po všech těchto památkách jezdí okružní jízdu známé dvoupatrové autobusy. Prostě si koupíte jízdenku a vyrazíte. Když se vám některé místo líbí tak z autobusu vystoupíte, památku prozkoumáte a pak už jen počkáte na další autobus, který by vás zavezl o kus dále. Ale zase se ochudíte o kvalitní sportovní-chodecký výkon.

Tak a to je pro tento den plný londýnských pamětihodností vše a přišť zase někde v Anglii se těší

ing. Vít Kratina ml.

Restituce kolaborantům?

Již delší dobu sledujeme zápas českých úřadů a soudů za zastavení restitučních nároků na zámek Rájec a další lesy a nemovitosti, které požaduje rodina Salmů. Vážíme si práce našeho spoluobčana p. Dr. Jiřího Jaroše, který v tomto zápase maximálně pomáhá zajišťováním dokumentace. Na jeho přání dodala potřebné doklady z archivu v Záhřebu naše známá přítelkyně, bývalá místostarostka v Daruvaru, dnes poslankyně Chorvatského parlamentu p. ing. Zdeňka Čuchnilová.

Držíme palce nejen Dr. Jarošovi, ale všem čestným Čechům, kteří se snaží o to, aby majetek nedostal do vlastnictví rodina, která byla kolaborantská v nejtěžší době našeho národa.

Pan Dr. Jaroš nás požádal o zveřejnění následujícího dopisu:

Vážený pan RNDr. Vladimír Železný
ředitel TV NOVA, Praha

Vážený pane doktore,

Srdečně Vás zdravím a rovněž celý tým spolupracovníků TV NOVA. Děkuji panu redaktoru Ondráčkovi a kolegům za práci, kterou odvedli při natáčení pořadu Na vlastní oči. Šlo o případ restituce rodu Salm-Reifferscheidt na Blansku.

Vážený pane doktore, nedávno jsem četl s velkým zájmem Vaši knihu Štvanice - Tu televizi nedáme. Zděsil jsem se, jaké síly chtějí likvidovat nejen Vás, ale celé dílo první nezávislé televize v Čechách (neuznávám Hitlerův název „Česko“, máme krásné Čechy, a tam patří všechny naše země). V kauze Salmů si připadám navlas stejně, jak jste popsal ve své knize. Váš pořad - byť pochopitelně ve zkratce - jasně ukázal, co je ve hře v této největší šlechtické restituci u nás. Nejde jen o miliardový majetek, o Kras, zámky a tisíce hektarů lesů. Jde daleko o víc. **Jde o naši státnost, o platnost zákonů, které postavily republiku na nohy po hitlerismu.** Navrátí se středověk do našich krajů s Franci ze zámku, anebo zvítězí demokracie? Zvítězí Neubaer, Stoiber, landsmannschaft? Toto chceme? Jestliže se tato restituce naplní, vracíme se do Protektorátu! Pan advokát JUDr. Nevřela v pořadu užs'al věren své taktice ohlupovat národ. Před sebou prý držel listinu - na kameru ji

cudně neukázal - mající údajně dokazovat, že „všichni Němci byli povinně registrováni v nacistických organizacích“. Tomu se říká profesionální lež. Páně advokátovo tvrzení je hrubá nepravda. **Například zločinecká organizace Bund Deutscher Osten, které byl kníže Salm členem i s manželkou byla přísně výběrovým svazem a při vstupu se též dobrovolně skládala přísaha Hitlerovi a jiné závazky reichu.** Dokumenty, na rozdíl od pana advokáta nelžou.

Pane doktore, jsem pozůstalým po obětech nacismu. Dva strýce zplynoli v Osvětimi a jednoho stali v dubnu 45 na Pankráci. Pan advokát nesmí o nacismu národu lhát. Též paní „svědkyně“ Smolková trpěla při obhajobě knížete Salma „sklerosou“. Nepamatovala si, co se dělo v Salmově zámku Blansko v r. 1941? **Tam Salmův pochop Weselka nacist, nechal „arizovat“ rodinu našich židovských spoluobčanů věhlasného MUDr. Ippena.** Všichni zahynuli v Terezíně. Potvrzuje to svědek ze zámku. Doklady jsou k dispozici. **Pan Salm byl nepopíratelně též v nacistickém spolku NSRKB se zločincem nacistou Tugemannem, který na udání dostal do Osvětimi mého strýce Aloise Štěrbačka, náčelníka Sokola!** Nikdy nezapomenu strýcovy osvětimské „šaty“, které mi teta často s pláčem ukazovala. **Budu stále vystupovat proti nacistické a antisemitské lži, která se valí na náš národ.** Posílám, Vám toto stanovisko jako otevřený dopis veřejnosti.

S přátelským pozdravem

*PhDr. Jiří Jaroš, pověřený historik
Českého svazu bojovníků za svobodu, okresu Blansko*

Cyklus přednášek o historii Bílovic pokračuje

Kulturní rada a Klub důchodců v Bílovicích uspořádal v minulém roce řadu přednášek, ve kterých přibližoval a objasňoval kronikář obce Bořivoj Nejezchleb život našich předků v uplynulém miléniu.

Na každé přednášce bylo kolem čtyřiceti účastníků a ti si svým zájmem vyžádali pokračování cyklu. V podzimním období roku 2001 to budou tyto přednášky:

3. 10. **Vývoj osídlení obce do poloviny 19. století**
Přednáška podle výzkumu PhDr. Vladimíra Ondruše. Odkud se čerpají informace z uvedené doby. Postupná výstavba ulic. Výstavba „panských objektů“. Vodoteče a cesty v minulosti. Nejstarší doložená příjmení v Bílovicích.
31. 10. **Jak se naši předkové zbavili roboty**
Výkup z roboty. Stavba železnice. Obecní samospráva a hospodaření. Zvyky a zábavy během roku.
21. 11. **Zřízení železniční zastávky (1878)**
Významný předěl ve vývoji obce. Letní hosté mění charakter Bílovic. První názvy ulic. Nejstarší spolky v Bílovicích. Stavba okresní silnice.
12. 12. **Bílovice - vzdušné lázně**
Kozlíkova publikace: Výletní místo Bílovice u Brna. Stavební boom a růst Bílovic. Výstavba kostela. Obecní policie,

četníci a poštáci v Bílovicích. Vznik politických stran a boj za všeobecné hlasovací právo.

Přednášky se konají vždy ve středu v 17 hodin v Klubu důchodců v Husově ulici a všichni zájemci o vlastivědu a historii Bílovic jsou srdečně zváni.

Blahopřání k životnímu jubileu a poděkování za celoživotní práci v Hasičském sboru obce Bílovice nad Svitavou

Dne 4. září se dožil 70ti let náš bývalý velitel, starosta a dlouholetý aktivní člen hasičského sboru - bratr MILOŠ STRNÁDEK.

Členem naší organizace byl od roku 1949, což je 52 let úspěšné práce v našich řadách.

Dá se zodpovědně říci, že se jednalo o neaktivnějšího člena a funkcionáře v poválečném období hasičského sboru, který oslaví v tomto roce 108. výročí od svého založení.

Bratr Miloš Strnádek prošel celou řadou funkcí, z nichž nejvýznamější byl velitel zásahové jednotky a posléze starosta sboru. Krátkou dobu dělal kronikáře a dokumentoval události našeho spolkového života s dokonalostí jeho spisovatelských předků.

Dovolte mi, abych touto cestou bratru MILOŠI STRNÁDKOVI poděkoval jménem všech členů za celoživotní práci ve Sboru dobrovolných hasičů obce Bílovice nad Svitavou.

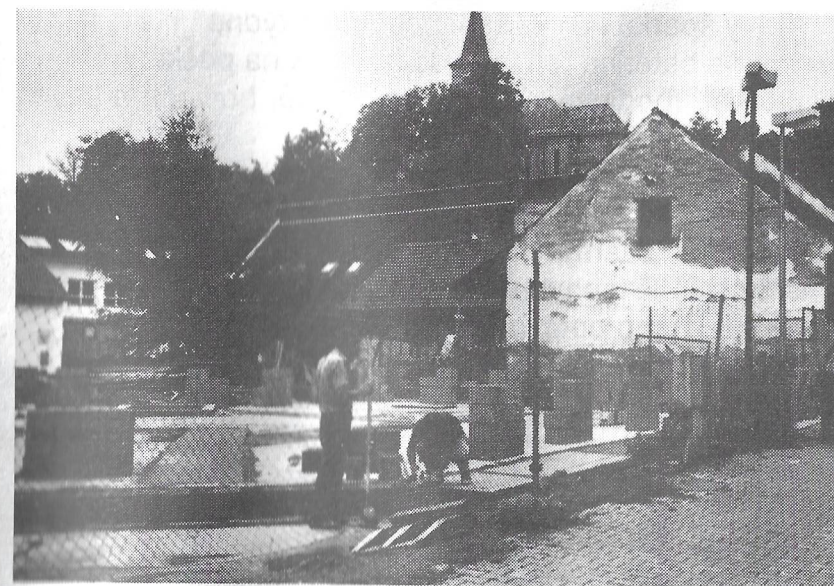
bratr Josef Zavadil, starosta SDH Bílovice n/Svit.

Betonáž základů DPS. Foto: Vilém Kleveta

Betonáž základů DPS. Foto: Vilém Kleveta

Zdění DPS. Foto: Vilém Kleveta